

Zasavski TEDNIK

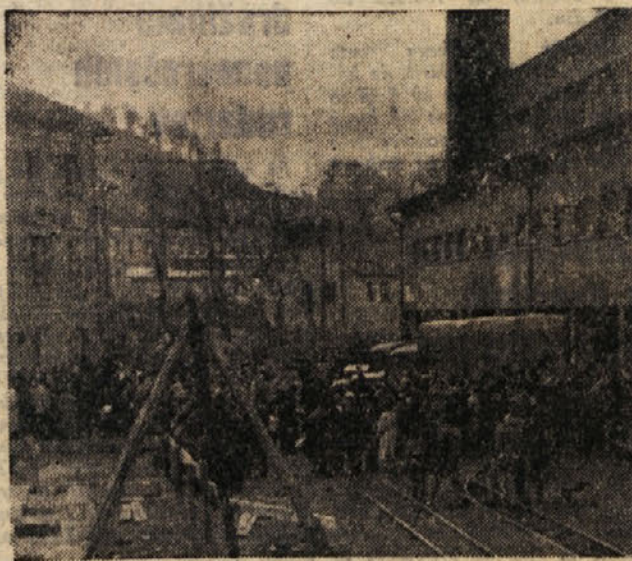
«Zasavski tednik», glasilo SZDL Litija, Zagorje, Hrastnik
in Trbovlje - Urejuje uredniški odbor - Odgovorni ured-
nik: Stane Suštar - Tiska CP «Gorenjski tisk» v Kranju

LETO XIV. ŠT. 12

TRBOVLJE, 16. MARCA 1961

CENA 20 DIN

Rudarjev s številke 144 na polju G obrata Kotredež ni več...



Množica ljudi pred »Vinskim rovom«

Ob devetih zvečer so se začeli zbirati v kopalnici. — Trinajst rudarjev s številke 144, ki so delali na polju G obrata Kotredež, so bili bliže številki 144, so zaslili najprej pok, potem se jim je pa zazdelo, da se je čeka, ker bi bilo sicer na tej delovni številki to noč premalo rudarjev. — Kot da bi se kruta usoda hotela poigrati, ta večer nista šla na delo dva rudarja s te številke, Brvarjev Jaka, ki se mu je rodila hčerka in je imel dva dni izrednega dopusta, in Polakov Lado, ki se je bil potem, ko se je že odpravil na šibit, spet vrnil domov.

Pred deseto uro, v petek, 10. marca, so začeli odhajati v jamo. Mlakarjev Jože in Sladičev France sta šla naprej na delovnište. Milan Čuček, brata Knežević, Franc Zidar in Rafael Romih so pa spravljali proti številki 144 za tesarbo.

Potem, ko so opravili naročeno delo, so se vrnili spet nazaj na delovnište. Z brigadirjem Jožetom Mlakarjem so začeli spravljati nazaj verige pri tekočem traku, ki so pred tem padle na tla. Ko so skončali to delo, so se spet vrnili nazaj.

Delo je teklo kot vsake večer tisti teden, in kot stotine in stotine dni prej. Upornih hrbtov in žuljavih rok so se rudarji zagrizli v premogovne plasti, da jih iztrgajo iz zemlje, jih naložijo in z vozčki pošljejo na svetlo.

Rudarji s številke 144 na polju G obrata Kotredež so začeli na tekoči trak metati premog. Poslednjič to noč in poslednjič v svojem življenju.

Bilo jih je enajst. Enajst rudarjev. Čuček, Zidar in eden od bratov Knežević so pa odšli ta čas po stojko za stropnik. Ko so se vračali proti številki 144 polja G obrata Kotredež, se je Milan Čuček ločil od skupinice in odšel na zgornjo etažo na potrebo.

Enajstim rudarjem na številki 144 sta se s stojko za stropnik blizala še dva.

Tudi Milan Čuček se je vračal na delovnište. Stal je na zadnjem klinu lestve, ko je iz zrakovoda dvakrat močno potisnilo zrak, ki

Zagorje z namenom, da si tu uredijo svoj dom in da v skupnem prizadevanju vseh nas ustvarjajo še lepši in boljši jutrišnji dan. — Bili so del najboljših očetov, mož in sinov.

Trinajst rudarjev je izgubilo življenje pri izvajanju enega od najtežjih poklicev.

Sele popoldne se je oddahnila. Najprej, ko je slišala iz radijskega sprejemnika, da je mož živ in potem, ko ga je zagledala, kako se vrača ves utrujen in žalosten iz Vinskega rova.

Sobota zvečer. Ura je 20.15. — Trenutek, ki bo zapisan v zgodovini zagorskega premogovništva in kraja kot najbolj žalosten trenutek.

Po štirih in štirih rudarjih v delovnih oblekah in z naglavnimi rudarskimi svetilkami na glavah nosijo iz rova sklonjenih glav krste ponesrečenih rudarjev. Eno za drugo. Dolga je vrsta krst, posutih s črnimi drobci, kot da bi bili kristali premoga.

Po licih rudarjev tečejo solze.

Trinajst zagorskih rudarjev je bilo ta trenutek zadnjikrat v Delavskem domu



Trinajst zagorskih rudarjev je bilo ta trenutek zadnjikrat v Delavskem domu

reševanju ponesrečenih rudarjev. Vedeli so, da je jama terjala trinajst smrtnih žrtev. Eno od teh, Rudolfa Frima, so že pomoči nezvestnega prepeljali v trboveljsko bolnišnico, kjer se je boril s smrtjo. Sredi dopoldneva je prišla iz trboveljske bolnišnice žalostna vest: Rudolfa Frima ni več.

Prepeljali so ga v Delavski dom in ga položili na mrtvaški oder, ki je čakal še na nove žrtve.

Milan Čuček se je v hipu, ko ga je pritisk zraka zbil po tleh, napotil proti delovnišću. Prestregli pa so ga že rudarji iz sosednjih števil, ki so mu rekli: »Beži, Milan, eksplozija je!«

Bil je tak dim, da se niso niti dobro videli. Skupaj z rudarji je šel spet nazaj proti kraju, od koder je prišel.

Cez čas je Čuček spet poskušal, da se vrne nazaj na delovnište. A se je moral spet vrniti.

Reševalci so nadaljevali z delom. Menjali so se, ker je bilo delo zaradi izredno močne koncentracije metana in ogljikovega monoksida izredno nevarno in naporno.

Urejevali so poškodovani zrakovod, za njimi je pa šla na kraj nesreče tudi komisija republiškega inšpektorata in tajništva za notranje zadeve.

Med množico ljudi pred vho-

dom v Vinski rov je bila tudi žena rudarja Milana Čučka. Bila je v negotovosti. Tolažila se je le, ker so vsi govorili, da je mož živ. Pa kljub temu kar ni mogla verjeti, da je njen mož res med živimi. Hodila je od rova do doma, kjer je čakal na očeta dveletni sin Milan.

Sele popoldne se je oddahnila. Najprej, ko je slišala iz radijskega sprejemnika, da je mož živ in potem, ko ga je zagledala, kako se vrača ves utrujen in žalosten iz Vinskega rova.

Sobota zvečer. Ura je 20.15. — Trenutek, ki bo zapisan v zgodovini zagorskega premogovništva in kraja kot najbolj žalosten trenutek.

Po štirih in štirih rudarjih v delovnih oblekah in z naglavnimi rudarskimi svetilkami na glavah nosijo iz rova sklonjenih glav krste ponesrečenih rudarjev. Eno za drugo. Dolga je vrsta krst, posutih s črnimi drobci, kot da bi bili kristali premoga.

Po licih rudarjev tečejo solze.

Kdo bi se mogel premagati v trenutku, ko nesejo mimo trupla sotovaršev. Ničče.

Pozna večerna ura. Rudarji polagajo na mrtvaški oder v Delavskem domu ponesrečene sotovaršev. V Domu in okrog njega je množica Zagorjanov, ki obsipa krste rudarjev s cvetjem in vencem.

Se dolgo v noč se vrstijo Zagorjani mimo mrtvaškega odra v Delavskem domu in se tiho, otožnih obrazov in s solzami v očeh, polnijo mrtvoim.

Nedelja zjutraj. Množica ljudi se poklanja ponesrečenim rudarjem. Prihajajo rudarji iz drugih slovenskih rudnikov, iz vseh končin Slovenije pa številni delovni ljudje, ki jih je globoko pretresla strašna nesreča.

Delavski svet rudnika rjavega premoga Zagorje zaseda. Zalno jejo odprli predsednik Jože Bračun, ki se pozneje ne more premagati, da mu ne bi zdrknila solza z oči. Solznih oči so tudi člani delavskega sveta. Kdo jih ne bi razumel.

Nedelja zjutraj. Množica ljudi se poklanja ponesrečenim rudarjem. Prihajajo rudarji iz drugih slovenskih rudnikov, iz vseh končin Slovenije pa številni delovni ljudje, ki jih je globoko pretresla strašna nesreča.

Delavski svet rudnika rjavega premoga Zagorje zaseda. Zalno jejo odprli predsednik Jože Bračun, ki se pozneje ne more premagati, da mu ne bi zdrknila solza z oči. Solznih oči so tudi člani delavskega sveta. Kdo jih ne bi razumel.



Zadnjikrat so se zastave poklonile nad ponesrečenimi zagorskimi rudarji

Zalostno se potem pomika sprevod 63 članov delavskega sveta, vsak s svojim vencem, proti Delavskemu domu.

Obilica vencev je prekrila krste ponesrečenih rudarjev. Preko 400 vencev. Med njimi venec predsednika LS LRS Miha Marinka, izvirnega sveta LRS, Glavnega odbora SZDL Slovenije in številnih drugih družbenih in političnih organizacij ter posameznikov.

Nedeljsko nenavadno in žalostno popoldne.

Zagorska dolina se je na pragu pomladi odela v črno. Stotine in tisoče občanov in drugih se je pomikalo ob mrtvaškem odru s posmrtnimi ostanki ponesrečenih rudarjev v Delavskem domu.

Zalosten prizor se je nudi ob jokanim očem. Trinajst krst, po krstih s cvetjem in vencem, je v soju jamskih svetilk pričalo o strašni nesreči v zagorskem rudniku.

Zgodaj popoldne so pričeli prihajati v Zagorje rudarji iz vseh krajev države, domačini, ostali Zasavčani in drugi.

Med temi so bili predsednik LS LRS Miha Marinko, zvezna ljudska poslanka za revirje in članica ZIS Lidija Šentjura, člana republiškega izvršnega sveta inž. Viktor Kotnik in Miran Košmelj, predsednik centralnega odbora sindikata rudarjev, metalurgov in kemičnih delavcev Jugoslavije Stevo Beovandič, sekretar OK ZK Ljubljana Franc Popit, predsednik OLO Ljubljana Boris Mikoš, delegacija republiškega sindikalnega sveta, zastopniki družbeno-političnih organizacij iz Zagorja, zastopniki rudarskih sindikalnih podružnic, delovnih kolektivov in drugi.

Preko dvajset tisoč ljudi je

tem odpeljali v njihove rojstne kraje. Na poti so jih spremljali delovni tovariši.

Nato se je razvil dolg, nepozaben sprevod proti domačemu pokopališču.

V njem se je vrstilo blizu sto rudarskih in drugih zastav, nosilci z nad 400 vencem, štiri rudarske godbe, 400 uniformiranih rudarjev iz Velenja, Trbovelj, Hrastnika, Zabukovca, Krmelja in drugod.

Krste s posmrtnimi ostanki ponesrečenih tovarišev so delovni tovariši ponesli ob gostem špalirju tisočev domačinov in drugih prebivalcev na poslednje bivališče.

Ponesrečene zagorske rudarje je spremljal na zadnji poti tudi predsednik LS LRS Miha Marinko

Kdo bi se mogel premagati v trenutku, ko nesejo mimo trupla sotovaršev. Ničče.

Pozna večerna ura. Rudarji polagajo na mrtvaški oder v Delavskem domu ponesrečene sotovaršev. V Domu in okrog njega je množica Zagorjanov, ki obsipa krste rudarjev s cvetjem in vencem.

Se dolgo v noč se vrstijo Zagorjani mimo mrtvaškega odra v Delavskem domu in se tiho, otožnih obrazov in s solzami v očeh, polnijo mrtvoim.

Nedelja zjutraj. Množica ljudi se poklanja ponesrečenim rudarjem. Prihajajo rudarji iz drugih slovenskih rudnikov, iz vseh končin Slovenije pa številni delovni ljudje, ki jih je globoko pretresla strašna nesreča.

Delavski svet rudnika rjavega premoga Zagorje zaseda. Zalno jejo odprli predsednik Jože Bračun, ki se pozneje ne more premagati, da mu ne bi zdrknila solza z oči. Solznih oči so tudi člani delavskega sveta. Kdo jih ne bi razumel.

Nedelja zjutraj. Množica ljudi se poklanja ponesrečenim rudarjem. Prihajajo rudarji iz drugih slovenskih rudnikov, iz vseh končin Slovenije pa številni delovni ljudje, ki jih je globoko pretresla strašna nesreča.

Delavski svet rudnika rjavega premoga Zagorje zaseda. Zalno jejo odprli predsednik Jože Bračun, ki se pozneje ne more premagati, da mu ne bi zdrknila solza z oči. Solznih oči so tudi člani delavskega sveta. Kdo jih ne bi razumel.

Ponesrečeni zagorski rudarji

Albin BAJDA, rojen 7. januarja 1915, iz Zagorja;

Sulejman DIZDAREVIČ, rojen 31. decembra 1938, iz Bosanske Krupe;

Rudolf PRIM, rojen 12. aprila 1912, iz Zagorja;

Alojz GASTOR, rojen 21. novembra 1924, iz Kandrič nad Zagorjem;

Seid KADIČ, rojen 16. maja 1942, iz Bosanskega Novga;

Miroslav KNEŽEVIČ, rojen 7. novembra 1940, iz Bakoviča;

Slavko KNEŽEVIČ, rojen 29. novembra 1938, brat Miroslava Kneževića;

Franc MARN, rojen 10. novembra 1935, iz Zagorja;

Jože MLAKAR, rojen 17. marca 1917, iz Zagorja;

Karel NOVAK, rojen 2. septembra 1918, iz Zagorja;

Rafael ROMIH, rojen 24. avgusta 1936, iz Lok pri Zagorju;

Franc SLADIČ, rojen 25. oktobra 1929, iz Zagorja in

Franc ZIDAR, rojen 3. januarja 1931, z Dol pri Litiji.



Rudarji so prinesli krste, trinajst po vrsti, z bolečino v srcu, v predverje Delavskega doma

Marijan Lipovšek
Pavle Burkelj

Rudarjev s številke 144 na polju G obrata Rotredež ni več...

Izrazi sožalja ob nesreči v zagorskem rudniku

Delavcem sveta rudnika rjavega premoga Zagorje, delovnemu kolektivu in družinam ponesrečenih rudarjev so bile poslano številne brzojavke z izrazi sožalja.

ŠOŽALNA BRZOJAVKA PRESEDNIKA TITA

Predsednik republike Josip Broz-Tito je poslal delavcem sveta rudnika Zagorje naslednjo brzojavko:

»Pretrpeti zaradi hude nesreče, ki je doletela vaš kolektiv, Vas prosim, da izrečete družinam ponesrečenih rudarjev moje najljubše sožalje.

TITO

Delavcem sveta rudnika rjavega premoga Zagorje:

Zla vest o hudi nesreči v vašem rudniku, ki je terjala toliko dragocenih življenj, me je — kakor vse naše ljudstvo — globoko presunila. Prosim Vas, prenesite družinam žrtev te nesreče in vsemu kolektivu zagorskih rudarjev čustva mojega globokega sožalja.

EDVARD KARDELJ

Občinskemu ljudskemu odboru Zagorje:

Ob tragični nesreči v zagorskem rudniku, ki me je globoko pretresla, izrekam hudo prizadetost družinam preminulih rudarjev iskreno sožalje.

MIHA MARINKO

V zvezi s hudo nesrečo v rudniku rjavega premoga Zagorje je izrekel IZVRŠNI SVET LJUDSKE SKUPSCINE LR SLOVENIJE svoje sožalje družinam ponesrečenih rudarjev, kakor tudi delavcem sveta rudnika Zagorje in nakazal občinskemu ljudskemu odboru Zagorje svoj prispevek za pomoč družinam ponesrečenih rudarjev.

Sožalje je izrekel delavskemu svetu rudnika rjavega premoga Zagorje in svojem ponesrečenim rudarjem tudi predsednik Izvršnega sveta LR Slovenije BORIS KRAIGHER.

»Pretrpeti zaradi hude nesreče, ki je doletela vaš delovni kolektiv in zelo prizadela delavski razred naše dežele, izrekam v svojem osebnem imenu in v imenu Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije globoko sožalje družinam ponesrečenih rudarjev in delovnemu kolektivu.

SVETOŽAR VUKMANOVIČ

Delavcem sveta rudnika Zagorje:

»Tragična smrt trinajstih tovarišev zagorskih rudarjev je pretresla vsa naša republika. Vam, dragi tovariši, vsemu delovnemu kolektivu in družinam ponesrečenih rudarjev izrekam topla sožalje.

JOVAN VESELINOV

Delovnemu kolektivu rudnika Zagorje ob Savi:

Zelo huda nesreča, ki je tako nepričakovano iztrgala iz vaših vrst delovne tovariše, nas je globoko pretresla. Naš delavski razred je izgubil z njimi poštenovalce in zavedne borce za boljše življenje naših delovnih ljudi. Vse sindikalne organizacije in delovni kolektivi z vami iskreno sočustvujejo in vam izrekuje globoko sožalje.

REPUBLIŠKI SVET SINDIKATOV SLOVENIJE

Družinam in svojem tragično ponesrečenim rudarjem iz Zagorja ob Savi:

Globoko nas je prizadela in pretresla vest o hudi izgubi vaših najdražjih. Ob tej nesreči je prizadet ves naš delavski razred, v katerega imena vam izrekam iskreno sožalje.

REPUBLIŠKI SVET SINDIKATOV SLOVENIJE

Brzojavko z izrazi sožalja je poslala tudi zvezna ljudska po-

slanka za revirje in članica Zveznega izvršnega sveta tovarišica LIDIJA SENTJURC.

Izrazi sožalja ob nesreči v rudniku rjavega premoga v Zagorju ob Savi so izrekli med drugimi tudi: rudnik kaolina Crna, Slovensko kemično društvo, Zvezna inženirjev in tehnikov Slovenije, trgovsko podjetje Kurivo Ljubljana, Gozdno gospodarstvo Postojna, rudnik Velenje, rudniški komite ZK Velenje, delavski svet rudnika Velenje, delavski svet trgovskega podjetja Kurivo Maribor, podjetje Kamnik iz Kamnika, rudnik Presiha pri Ljutomernu, kolektiv Litostroja, Avtoprevoz Ljubljana, uprava rudnika Velenje, rudnik Globoko, kolektiv Kompaša iz Ljubljane, predsednik Okrajnega ljudskega odbora Maribor Jože Tramišek, tovarna gospodinjstva Gorenje Velenje, okrajni komite ZK Ljubljana, Električna Trbovlje, sindikat rudarjev Trbovlje, občinski sindikalni svet Trbovlje, rudnik svineca in topilnice Mežica, kolektiv Električne Soštanj, Cementarna Zidani most, kolektiv železniške postaje Zidani most, predsednik OBLO Trbovlje Martin Gosak, sindikalna podružnica rudnika Krmelj, rudarji Kočevja, rudnik Idrija, Tovarna kemičnih izdelkov Hrastnik, Steklarna Hrastnik, Zvezarna Štore, rudnik Senovo, rudnik Galubovac, rudnik Mostar, rudnik lignita Kreka, rudnik Vrhnika, rudnik Mišolovci, rudnik Bgina, Tuzla, rudnik Miljeva, rudnik Banovići, rudnik Raša, rudnik Breza, občinski sindikalni svet Slovenska Bistrica, sindikalna podružnica Etol Celje, sindikalna podružnica Kurivo Ljubljana, sindikalna podružnica tovarne Lek Ljubljana, sindikalna podružnica Zvezarne Jesenje, občinski sindikalni svet Vič, sindikalna podružnica Termoelektrarne Soštanj, občinski odbor SZDL Soštanj, občinski sindikalni svet Ptui, Bolnišnica za TBC Ormož in drugi.



Na zagorsko pokopališče se je razvil dolg, nepozaben sprevod več kot 20.000 ljudi, ki so izrekli rudarjem poslednji »Srečno« v slovo

Žalna seja DS Rudnika rjavega premoga Zagorje

V nedeljo, 12. marca, ob devetih dopoldne je bila žalna seja delavcev sveta rudnika rjavega premoga Zagorje ob Savi. Po enominutnem molku, s katerim so nazvoči počastili spomin ponesrečenih rudarjev, je predsednik delavskega sveta rudnika Zagorje Jože BRACUN opisal nesrečo in poudaril reševalce, da bi rešili rudarje.

Na žalbi seji delavskega sveta je predsednik Centralnega odbora sindikata rudarjev, metalurgov in kemičnih delavcev Jugoslavije Stevo BEČANČIČ izrekel kolektivno sožalje v družinam ponesrečenih rudarjev in imenu Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije in Centralnega odbora sindikata rudarjev, metalurgov in kemičnih delavcev Jugoslavije.

Tovariš Rado Taufer je pa v imenu občinskega ljudskega odbora Zagorje ob Savi in v svojem imenu izrazil globoko sožalje delovnemu kolektivu rudnika in družinam ponesrečenih.

Delavski svet rudnika rjavega premoga Zagorje ob Savi je nato sprejel poseben pravilnik o dodelitvi pomoči družinam ponesrečenih v zneskih od 100.000 do 350.000 din.

Predsednik delavskega sveta Jože Bračun je še poudaril, da kolektiv rudnika Zagorje ob Savi in naša družbena skupnost ne bosta pozabila na družine ponesrečenih rudarjev in poskrbela za njihovo gnetno stanje.

Žalovanje tudi v sosednih rudarskih revirjih

Tragična smrt trinajstih rudarjev v zagorskem premogovniku je globoko odjeknila tudi v sosednjih rudarskih revirjih, v Trbovljah in v Hrastniku. V obeh krajih so izobčili v soboto žalne zastave, odpovedali so pa vse kulturne in športne prireditve in filmske predstave.

V nedeljo je pa na tisoče Trbovlčanov in Hrastničanov pospremlilo tragično preminule zagorske rudarje na zadnji poti.

Ustanovljen je sklad za pomoč družinam ponesrečenih rudarjev

Po nesreči je bil ustanovljen pri sindikalni podružnici rudarjev v Zagorju poseben sklad za pomoč družinam ponesrečenih rudarjev.

V skladu se je doslej zbralo že precej sredstev, ki so jih prispevali Izvršni svet Ljudske skupščine LRS, Centralni odbor sindikata rudarjev, metalurgov in kemičnih delavcev Jugoslavije, Republiški odbor sindikata rudarjev, metalurgov in kemičnih delavcev Slovenije, Okrajni sindikalni svet Ljubljana, rudnik rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik, Strojna tovarna Trbovlje, Tehnimpex Ljubljana, občinski sindikalni svet Zagorje in drugi.

Delovni kolektivi zagorskih spodarstevskih organizacij so pa sklopili, da bodo darovali v sklad družinam ponesrečenih rudarjev po enodnevnih zaslužkih.

TE DNI PO SUETU

Tito prispel v Liberijo

V ponedeljek, 13. marca, je predsednik republike Josip Broz-Tito s soprogo in člani jugoslovanske državne delegacije prispel na uradni obisk v Monrovia, glavno mesto Liberije. V slavnostno okrašenih luki ga je pričakala vzradoščena množica prebivalstva glavnega mesta Liberije. Predsednika Tita so sprejeli predsednik republike Tubman s soprogo in jugoslovanski veleposlanik v Monrovijski Zvonko Perišić ter ostali ugledni liberijski državni in tuji diplomati.

Položaj v Laosu

Včeraj so se v Phom Penhu nadaljevali razgovori med predsednikom zakonite vlade Suvano Fumo in uporniško vlado Buna Uma. Po poročilih tujih časopisnih agencij se je teh razgovorov, ki so se začeli že prejšnji teden, udeležila 3-članska delegacija uporniške vlade. Uporniški general, ki je pred nekaj dnevi dosegel sporazum s premierom Fumo, se teh razgovorov ni udeležil. Predsednik vlade Suvana Fuma pa je ocenil sporočilo o razgovorih, ki jih je imel s podpredsednikom uporniške vlade Fumijem Nosavanom, kot »predhodni stik, ki je omogočil srečanje predstavnikov upornikov, gibanja Patet Lao in zakonite vlado«.

Ameriško-kitajski odnosi v novi fazi?

Ameriško-kitajski stiki v Varšavi, ki so se bili začeli pred petimi leti, se nadaljujejo z občasnimi srečanji veleposlanikov obeh držav. Tako sta se oba veleposlanika sestala minuli torek. To srečanje je pomenilo prvi uradni stik nove ameriške vlade s kitajsko vlado. Kakor so pričakovali, tudi ta sestanek ni obrodil konkretnih sadov, vendar je predsednik Kennedy izjavil, da ZDA želijo zboljšanje odnosov z LR Kitajsko, »toda ne za ceno kapitulacije«.

Prvi sestanek odbora za gospodarsko sodelovanje med FLRJ in ZAR

V Kairu je bil v nedeljo zvečer skupni sestanek skupnega ministrskega odbora za gospodarsko sodelovanje med Jugoslavijo in ZAR. Na sestanku, ki je trajal dobri dve uri, in na katerem je bilo prijateljsko in prišerno vzdušje, so proučili več vprašanj s področja gospodarskih odnosov in sodelovanja med obema državama.

Razbitje Konga?

V poročilu iz Tananarive poroča »Associated Press«, da so delegati na konferenci za »okroglo mizo« izjavili, da so pripravljene začeti skupno vojaško akcijo proti zakoniti vladi republike Konga, če ne bi pripojila stlepa o razcepitvi te afriške države, ki so ga sprejeli Combe, Kasavubu, Kalondzi in drugi nasprotniki enotnosti Konga. Sodeč po poročilu te agencije je zbor v glavnem mestu Madagaskarja potekel v znamenju protikomunističnih izjav, v katerih so si glavni govorniki prizadevali prikriti bistvo svojega cilja — razbiti enotnost republike Konga, ki jo je za vse Kongožane izbojeval umorjeni premier Patrice Lumumba.

Ljudje in dogodki

Po tajnih stikih med De Gaullovim predstavnikom in predstavnikom začasne alžirske vlade v Svici, kaže, da bo v kratkem prišlo do uradnih francosko-alžirskih pogovorov na ravni ministrov. Sestanek naj bi bil nekje ob švicarski meji tak, da bi alžirska delegacija lahko bivala v Svici in bi ne bila izpostavljena kakršnemukoli pritisku s strani franc. oblasti.

Obse vladi sedaj intenzivno proučujeta zaključke preliminar-nih pogovorov, ki pa so žal precej miravi. Iz skopih poročil, ki so jih o sestanku v Svici objavile svetovne agencije, se vidi, da niso rešili niti vseh proceduralnih vprašanj glede sestanka med najvišjimi predstavniki Francije in Alžirije. Francija nadalje še vedno trmasto vztraja, da je treba najprej

Nova faza?

ustaviti ogenj v Alžiriji in da se je šele potem moč pogajati o nadaljnjem usodi te dežele. Prav tako se gledišča razlikujejo tudi glede bodočnosti Sahare in glede statusa alžirske luke Mersé El Kébira.

Kar zadeva bodoči status Sahare je povsem razumljivo, da Francozi niso zainteresirani, da bi spustili kar tako to pomembno surovniško področje iz rok. Posebno v zadnjem času so v Sahari odkrili nove bogate vrelce nafte in ogromne zaloge železne rude in drugih metalov. — Prav tako bi Francija želela, da se Pristanšče Mersé El Kébira spremeni v kakšen francoski Gibraltar, s čemer bi Francija došla kontrola nad tem delom Sredozemlja.

Kljub temu zapleto, do kate-

rega je prišlo še pred uradnim začetkom razgovorov, pa so politični opazovalci prepričani, da se bodo razgovori med Francijo in Alžirijo nadaljevali, kajti ovire, ki so se pokazale na tajnih razgovorih v Svici, so takšne, da jih je mogoče rešiti. Pariz tudi ne bi hotel izpustiti iz rok priložnost za te razgovore, ki bi morda končno privedli do mira v tem delu sveta in s tem olajšali Francijo za težko breme, ki ga nosi že dolgih šest let, kar traja vojna v Alžiriji.

Kaže torej, da bo kljub velikim oviram prišlo do uradnih stikov med Alžirijo in Francijo na ravni ministrov. Šele na tem sestanku, nekje ob francosko-švicarski meji, bi razpravljali o pogojih za eventualno ustavlje-

ognja in o možnostih za sestanek med francoskim predsednikom de Gaullem in predsednikom začasne alžirske vlade Fernandom Abasom.

Vsekakor je to ugodna priložnost, da pride do ureditve alžirskega vprašanja, ki je Francija ne bi smela zamuditi. Prav te dni zaseda v Tunisu začasna alžirska vlada in razpravlja o statusu, ki jih bodo njeni predstavniki zastopali na bližnjih uradnih razgovorih. Če doslej je s svojimi akcijami alžirska vlada dokazala, da želi urediti svoje odnose s Francijo in prispevati kar se največ da k pomiritev v tem delu sveta. Seveda ne s kapitulacijo in popuščanjem, marveč s enakovrednimi razgovori, ki naj zagotovijo Alžiriji neodvisnost in svoboden razvoj.

Bodočnost je v rokah nas samih

V četrtek, 9. marca, je v Ljubljani končal z delom V. kongres Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije.

Polem, ko je kongres odobril na četrtkovni plenarni seji delo glavnega in nadzornega odbora SZDL Slovenije med IV. in V. kongresom, je bil izvoljen 159 članski glavni odbor in 15 članski nadzorni odbor. Za predsednika glavnega odbora SZDL Slovenije je bila izvoljena VIDA TOMSIČ, za podpredsednika FRANC KIMO-VEC-ZIGA, za sekretarja STANE MARKIČ in za predsednika nadzornega odbora ANDREJ PETELIN.

V novi glavni odbor SZDL Slovenije sta bila med drugimi izvoljena tudi Milan VIDIČ, predsednik občinskega odbora SZDL Zagorje ob Savi, in Janez ZELEDNIK, sekretar občinskega komiteja ZK Trbovlje.

V. kongres Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije je v sprejeti resoluciji med drugim poudaril, da je obdobje med IV. in V. kongresom SZDL Slovenije značilno tako zaradi pomembnih gospodarskih uspehov, nenehnega izboljševanja življenjskih razmer delovnih ljudi, zlasti pa zaradi razmaha socialističnih družbenih odnosov. Materialni in družbeni rezultati so bili doseženi zaradi tega, ker so bila vsa naša prizadevanja v ekonomskem in družbenem življenju v skladu z jasno začrtano smerjo ekonomskega in družbenega razvoja vse Jugoslavije, ker smo jo dosledno izvajali s tem, da smo izpolnjevali sistem delitve dohodka, nadalje decentralizirali sredstva v gospodarstvu, uravnavali sorazmerja med posameznimi gospodarskimi panogami, predvsem pa zato, ker smo s tem krepili pripravljenost delovnih ljudi, ki jih naraščanje osebne potrebe ne preprečujejo vstopu v boljšemu in intenzivnejemu delu.

odgovornost komunne za gibanje življenjskega in družbenega standarda delovnih ljudi. V komunni naj dobijo večji pomen takšne oblike neposredne samouprave, kot so stanovanjske skupnosti, krajevni odbori itd.

Kongres je poudaril tudi organsko povezanost Socialistične zveze z družbeno — gospodarskim življenjem delovnih ljudi Slovenije. Socialistična zveza delovnega ljudstva se je uveljavila kot sestavni del sistema družbenega in delavskega samoupravljanja.

Socialistična zveza bo tako kot doslej tudi vnaprejšnje vzgajala svoje člane v duhu politike aktivne miro-ljubne koeksistence kot pogoj za to, da živimo v miru. Še dalje jih bo vzgajala tako, da bodo razumeli mednarodno politično dogajanje, posebno v odnosu s sosednimi državami.

Socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije bo kot organ del Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije dosledno utrjevala splošna načela naše mednarodne politike, aktivno miroljubno koeksistenco in vztrajno podpirala osvobodilna gibanja in kolonialne narode v borbi proti imperialističnim gospodarjem.

S V. kongresa SZDL Slovenije je bilo poslano pozdravno pismo tudi tovarišu Titu, v katerem udeleženci kongresa poudarjajo, da so na kongresu, ki sovpada s praznovanjem 20-letnice naše ljudske revo-



VIDA TOMSIČ

lucije, vsestransko ocenili družbeni razvoj med dvema kongresoma: »S ponosom smo ugotovili, da so bili doseženi že taki uspehi, v gospodarstvu in družbenem razvoju, ki odpirajo pred nami še svetlejša perspektiva v ostvarjanju načel, načrtanih pod Tvojim vodstvom na V. kongresu Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije.«

»Zasavski tednik«, glasilo SZDL Litija, Hrastnik, Zagorje in Trbovlje. Tiskalno podjetje »Gorenjski tisk« v Kranju. — Uredniški odbor. — Odgovorni urednik: Stane Suštar. — Naslov uredništva in uprave: Trbovlje, Trg revolucije 11 (telefon 83-191), poštni predal 82. — Tekoči račun pri Komunalni banki Trbovlje 800-79-1-148. — Letna naročnina 600 din, mesečna 50 din. — Posamezna številka 20 dinarjev. Rokopisov ne vračamo.



OD 16. DO 26. MARČA
Okrog 16. marca padavine z ohladitvijo. Nato približno do 19. marca lepo vreme. Nekako od 20. marca dalje nestalno vreme s pogostimi padavinami in ohladitvami zlasti okrog 26. marca.
Dr. V. M.

Predlog družbenega plana in proračuna Občinskega ljudskega odbora Zagorje za leto 1961

Predlog družbenega plana občine Zagorje za leto 1961 temelji v svojih principih na že sprejetem zveznem, republiškem in okrajnem planu za tekoče leto ter za novo perspektivno razdobje 1961—1965 in je po temeljnih pripravah v aparatu državne uprave — preprčan pa sem, da bodo tudi razprave, ki se bodo vršile na plenumu ZK, SZDL, Zveze sindikatov, v svetih, zborih volivcev in podobno dale svoj konstruktivni delež, tako, da bo ob sprejemanju na ljudskem odboru — letošnji družbeni plan in proračun dejanski odraz realnih možnosti za nadaljnji nagli gospodarski razvoj občine v tekočem letu.

Osnovna karakteristika predlaganega plana leži prav gotovo v predvidevanju nadaljnje razširitve materialne osnove naše družbene ureditve, ki bo ob hitrem razvoju proizvodnih sil omogočila stalno zviševanje življenjske ravni in razširjanje možnosti za krepitve socialističnih družbenih odnosov.

S tako postavljenim predlogom plana se v vseh temeljnih postavkah s polnim poletom vključujemo v prvo leto izvajanja novega perspektivnega plana, četudi pri pripravih za določitev temeljnih postavk predvidenega razvoja in pri postavljanju končnih formulacij smernic plana nismo še mogli računati z vsemi vplivi, ki jih bo pri razvoju imel izpolnjen gospodarski sistem.

Predno preidem k obrazložitvi tekočega družbenega plana je prav, da spregovorim o novi gospodarski reformi. Spremembe, ki jih prinašajo zakoni in drugi zakonski predpisi, ki so bili sprejeti na zadnji seji Izvršnega sveta FLRJ in zadnjem zasedanju Ljudske skupščine FLRJ v naše gospodarstvo, predstavljajo nadaljnjo izpolnitev našega družbenega in gospodarskega sistema. To predvsem zaradi tega, ker bo s temi spremembami podana večja ob-

jektivizacija tako pri formiranju, kakor pri potrošnji dohodka. S predhodom na enotni kurz dinarja pri uvozu in izvozu bo naša proizvodnja tesneje vključena v svetovno delitev dela. To pomeni, da bo tržišče kot pomembna gonilna sila gospodarstva prišlo do večjega izraza. Prav tako bo na to vplivalo tudi svobodnejše formiranje cen, kar bo imelo za posledico predvsem pregrupiranje akumulacije na posamezne gospodarske dejavnosti na osnovi ekonomskih zakonitosti. Vse to bo brez dvoma pozitivno vplivalo na formiranje dohodka v gospodarskih organizacijah. Naš sistem družbenih odnosov ter sistem nagrajevanja po delu bo v navedenih pogojih dal rezultate, ki jih on lahko daje, ki pa so bili do sedaj zavrti zaradi administrativnih izkrivljanj v naši ekonomiki.

Smatram, da bo ta sistem v celoti povezal interes posameznega proizvajalca z enakim interesom gospodarske organizacije in interesa komunke.

Dosledno nagrajevanje po delu poudinih proizvajalcev se bo lahko še bolj poglobilo zaradi tega, ker bo večji del dohodka, ki bo ustvarjen zaradi boljše organizacije dela, znižanja proizvodnih stroškov, večje proizvodnosti itd. ostal gospodarskim organizacijam.

Višina sredstev v komunah za financiranje proračuna in javnih služb je v direktni odvisnosti od osebnega dohodka delavcev. Prav tako so od istega odvisna tudi sredstva za zidanje stanovanj, medtem ko so sredstva investicijskega sklada občine odvisna od višine skladov gospodarskih organizacij.

Medtem ko je bila v sistemu stare delitve dohodka komunam materialno zainteresirana v glavnem v povečanju plač, odnosno na povečanju števila zaposlenih, je po novem sistemu zainteresirana na čim večjem uspehu gospodarskih organiza-

cij. To pa je v interesu tudi gospodarske organizacije. Interesa sta si torej popolnoma enaka.

To dejstvo bo vplivalo na to, da bodo sile v proizvodnih enotah delovale v isti smeri kakor sile v komunah, to je v smeri čimboljše gospodarjenja, ustvarjanja na osnovi svojega dela čimvečjega dohodka, pa tudi v smeri čimbolj ekonomske potrošnje razpoložljivih sredstev.

Dalje je pomembno, da dajejo novi predpisi ljudskemu odboru velika pooblastila. Tako na primer: občinski ljudski odbor lahko omeji višino osebnih dohodkov delavcem, katere gospodarska organizacija izloča iz čistega dohodka za čas, dokler ne povrne porabljenega sredstva poslovnega sklada; dalje določi obresti od poslovnega sklada za gostinske gospodarske organizacije; popolnoma ali delno oprosti plačila prispevka iz dohodka komunalnim gospodarskim organizacijam, ki opravljajo obrtne storitve; kakor tudi gostinski organizacijam; občina lahko določi, da te organizacije namesto plačila prispevka iz dohodka vnesejo v svoj sklad del dohodka, ki odgovarja znesku prispevka; določi stonog prispevka za svoj investicijski sklad. Le sporazumno z občinskim ljudskim odborom se lahko del teh sredstev prenese v okrajni investicijski sklad; predpiše višino prispevka za občinski družbeni sklad za šolstvo, ki se bo izločal iz dela proračunskega prispevka; lahko bo zvišal prispevek za skupni rezervni sklad od 2 do 3 % itd. Vse to bo zahtevalo od občinskega ljudskega odbora poglobljeno poznavanje pogojev proizvodnje in življenja tako, da bodo vsi ukrepi ljudskega odbora vplivali na čimskladnejši razvoj proizvodnje in standarda.

Izdelali smo nekatere grobe račune, ki kažejo na povečanje sredstev v komunah, vendar smatramo, da to ni osnova ocenjevanja novega sistema, ker je pozitivna stran sprememb predvsem v tem, da bodo ustvarjeni pogoji za hitrejšo izgrajevanje našega komunalnega sistema nasploh, še hitrejšega gospodarskega razvoja in s tem družbenega standarda pa še posebej.

Izdelali smo nekatere grobe račune, ki kažejo na povečanje sredstev v komunah, vendar smatramo, da to ni osnova ocenjevanja novega sistema, ker je pozitivna stran sprememb predvsem v tem, da bodo ustvarjeni pogoji za hitrejšo izgrajevanje našega komunalnega sistema nasploh, še hitrejšega gospodarskega razvoja in s tem družbenega standarda pa še posebej.

godu zasebnega sektorja pa se bo pričela graditi gozdna cesta Izlake—Čemšenik. Vsa ta pota bodo nedvomno pripomogla k izkoriščanju lesnih mas, ki bo racionalnejše.

Obseg gradbene dejavnosti se bo povečal za 12 odstotkov

Obseg gradbene dejavnosti se bo predvidoma v letu 1961 povečal za 12 odstotkov. Vrednost proizvodnje in storitev bo predvidoma znašala 338 milijonov. V gradbeništvu je nujno potrebna racionalizacija, ki bi se morala pričeti pri investitorju in projektantu z iskanjem boljših materialov in primernejši tehniki gradnje. Gradbene organizacije naj bi postopoma prešle na polmontažni sistem, pri čemer naj bodo elementi za zaključna dela čimbolj tinitirani, serijsko izdelani in sposobni za montažo. V letu 1961 bo Gradbeno podjetje za čimuspešnejšo izvršitev svojih nalog po družbenem planu moralo povečati svoje kapacitete, ki jih bo dvignilo v glavnem z izboljšanjem mehanizacije, saj bo predvidoma vloženih okoli 13 milijonov sredstev v ta namen.

82,5 milijona din za investicijsko izgradnjo obrti

V letu 1959 je panoga obrti dosegla višino družbenega bruto produkta 423 milijonov, v letu 1960 se le ta poviša za 22 odstotkov. Letu 1961 pa se predvideva, da bo družbeni bruto produkt dosežen v višini 573 milijonov oziroma bo višji na pram letu 1960 za 19,9 odstotka.

Za doseg predvidenega družbenega bruto produkta in za zadovoljevanje potreb prebivalstva po kvalitativnih, hitro opravljenih in cenovnih storitvah je predvideno za investicijsko izgradnjo obrti po družbenem planu 82,5 milijona dinarjev. Namen te investicijske naložbe je, da izpremeni zastarelo tehnično bazo storitvenih dejavnosti, primitivno organizacijsko poslovanje in visoko udeležbo ročnega dela. Predvideno je tudi, da se bodo organizirali v naši občini sodobni obrtni centri, ki bi združili več manjših delavnic sorodnih strok v eno organsko celoto. Za storitve drobne obrti, ki so največ vezane na individualno ročno delo se je že pristopilo k organizaciji servisnih delavnic pri stanovanjskih skupnostih.

Pod komunalno dejavnostjo zajete gospodarske organizacije, t. j. Komunalno podjetje, Pekarna, Kladnica Zagorje in Loke ter kino povišujejo svoj bruto produkt na pram letu 1960 za 28,6 odstotka.

Investicijske naložbe, ki bodo v komunah znašale v letu 1961 preko 52 milijonov dinarjev, bodo naložene v naslednje objekte družbenega standarda: kopalnice v Zagorju, dokončanje ceste Klavnica—Slančnik, zboljšanje vodovodnega omrežja, ureditev parkov, ambulantne Izlake.

Naslednje vprašanje, ki bi mu bilo potrebno posvetiti več pozornosti, je investicijska politika.

Obseg investicijske potrošnje bo v letu 1961 za 32,2 odstotka višji od potrošnje v letu 1960, to se pravi, da bodo investicijske naložbe v gospodarstvu znašale 973 milijonov dinarjev in negospodarske investicije 293 milijonov. Predvideni obseg investicij temelji predvsem na sredstvih gospodarskih organizacij, ki se bodo povečala zaradi celotne amortizacije in na udeležbi zveznih investicijskih sredstev. Najvišji procent v strukturi investicij zavzema industrija, in sicer 81,7 odstotka, nadalje obrt 8,5 odstotka, trgovina 4,7 odstotka. Glavna investicijska dela na območju naše občine bodo naslednja: rekonstrukcija, separacija, dovršitev ceste Kisovec — separacija, oprema za proizvodno varnostnih in električnih naprav, v kmetijstvu nabava strojev za obdelovanje, zgraditev strojne lope, izdelava investicijskih programov za ureditev sadovnjakov.

V prometu je nujno zgraditi garaže za avtobuse in tovorne avtomobile, nadaljevalo se bo z gradnjo zasavske ceste in ceste Zagorje—Podkum.

Za povečanje kapacitet v gradbeništvu je potrebna mehanizacija, trgovina bo v letošnjem letu imela urejene 3 samopostrežne trgovine, trgovino z železnico, nabavljen bo tovorni avtomobil.

V gostinstvu bo dokončno izvršena rekonstrukcija hotela »Kum«, pri-

Vsem občanom Zagorja

Občinski ljudski odbor Zagorje ob Savi se je letos odločil objaviti osnutek družbenega plana občine v skrajšani obliki v današnji številki Zasavskega tednika in prosi vse občane, da pred zbori volivcev osnutek družbenega načrta preberejo in na samih zborih volivcev kar najbolj aktivno sodelujejo pri obravnavanju družbenega plana zagorske občine z leto 1961.

OBLO ZAGORJE OB SAVI

Prometne storitve se bodo v letu 1961 dvignile pri prevozu blaga za 24,5 odstotka, dočim se prevoz potnikov dviga za 57 odstotkov na pram letu 1960. Na porast javnega cestnega prometa bo vplivalo boljše izkoriščanje obstoječih kapacitet ter priključitev del avtoparka Rudnika rjavega premoga Zagorje k podjetju Avtoprevoz Zagorje. Realizacija teh prometnih storitev pa bo mogoče izvesti le, če Avtoprevoz uvede boljše kontrolo nad vozili, oskrbi kulturnejše prevoze z avtobusi, uvede avtobusne proge na območju občine v kraje, ki še nimajo rednih avtobusnih zvez in ugotovi organizacijsko obliko podjetja.

Tudi v ostalih panogah gospodarstva je predviden hiter tempo razvoja. Trgovina na drobno bo obseg blagovnega prometa od doseženega v letu 1960, 718 milijonov povečala za 74 milijonov dinarjev ali za 13 odstotkov. V trgovini je predvidena izprememba strukture blagovnega prometa in sicer hitrejša naraščanje prometa industrijskih izdelkov na pram prometu z živilskimi proizvodi.

Družbeni plan postavlja pred trgovino naslednje naloge: odstranjevati bo treba pomanjkljivosti, ki so posledica premajhnih kapacitet, nezadovoljivega sortimenta blaga in časovne nevsklajenosti ponudbe in povpraševanja.

V industrijskih središčih je treba graditi trgovine s samopostrežbo in pri tem opustiti klasične oblike prodaje; treba je izkoristiti vse možnosti podaljšanja obratovalnega časa, pri adaptacijah in novogradnjah pa je treba skrbeti za čim funkcionalnejšo ureditev poslovnih lokalov in skladišč. Kader v trgovini je treba izpopolnjevati in ga prilagoditi potrebam specializirane trgovine.

Trgovina z zelenjavo mora posvetiti vso skrb oskrbovanju prebivalstva s kmetijskimi pridelki. Na povečani promet v gostinstvu bodo vplivala vložena investicijska sredstva, ki so bila vložena v modernizacijo obstoječih poslovnih lokalov. Promet gostinstva se v letu 1961 povečuje za 8,9 odstotka na pram letu 1960. Prenočišne kapacitete v Zagorju bodo delno rešene z dokončanjem del na preusmeritvi hotela Kum, v celoti pa bo rešen ta problem s preureditvijo stavbe OBLO v obrat gostinstva za nekaj let naprej. Za uspešno izvedbo plana bo potrebno v gostinstvu podvzeti še naslednje ukrepe: modernizirati gostinske obrate, zboljšati kvaliteto in vrsto storitev, skrbeti za boljše cestne zveze, tesno sodelovati s turistično olepševalnimi društvi, urediti nasade, kopalnice in parkirne prostore.

Negospodarske investicije se bodo močno povečale

Negospodarske investicije se v letu 1961 povečujejo na pram letu 1960 za 76 odstotkov. Za stanovanjsko dejavnost bodo znašale 107 milijonov, komunalno dejavnost 47 milijonov, šolstvo 69 milijonov in za potrebe državne uprave in ostalo 63 milijonov dinarjev.

Pri investicijah bo treba paziti na to, da bodo investicije izvršene ob določenem roku in da se planirani gradbeni stroški ne bodo povečevali.

Za izvršitev plana investicij je občinski ljudski odbor organiziral združevanje sredstev. Predvideno je, da bo v gospodarstvu družbenega in zasebnega sektorja na področju naše občine zaposlenih 4030 ljudi, kar predstavlja na pram letu 1960 povi-

šanje za 8,6 odstotka. Pri tem industrija povišuje stavež za 8 odstotkov, trgovina za 10, obrt za 9 odstotkov. Spričo organizacije poljedelske proizvodnje se v kmetijstvu stavež zaposlenih dvigne za 19 odstotkov.

Dvig produktivnosti dela je eden glavnih pogojev za nadaljnji gospodarski razvoj in realno naraščanje osebnih in družbenih potrošnje. S tehničnimi ukrepi in spodbudnejšim nagrajevanjem je potrebno izkoristiti obstoječo delovno silo. Z ozirom na razmeroma nizko povišanje delovne sile v družbenem sektorju gospodarstva t. j. za 322 ljudi se računa ob predvidenem porastu proizvodnje in storitev povečanje produktivnosti dela za 7—9 odstotkov.

Večja osebna potrošnja za 9,2 odst.

OSEBNA POTROŠNJA. Povečanje obsega osebne potrošnje bo omogočilo povečanje proizvodnje. Obseg osebne potrošnje se bo predvidoma dvignil na prebivalca za 9,2 odstotka. Plače delavcev in zaposlenih v družbenem sektorju se bodo predvidoma dvignile za 7—8 odstotkov. Zbor proizvajalcev in delavski sveti podjetij bodo morali skrbeti, da se bodo zaslužki povečevali za zaposlene v gospodarstvu le v skladu s produktivnostjo dela.

Materialna baza družbenega standarda se bo povečala s hitrejšo izgradnjo stanovanj, šolskih prostorov, komunalnih naprav in zdravstvenih zavodov. Z ozirom na to, da lahko zaostajanje izgradnje družbenega standarda negativno vpliva na nadaljnji razvoj gospodarstva, je treba vsjo pozornost posvetiti tudi temu vprašanju.

K hitrejšemu razvoju družbenega standarda morajo prispevati svoj delež tudi stanovanjske skupnosti in sicer naj te ustanovljajo na svojem

področju razne institucije, ki naj bodo v pomoč družinam, ustanovljajo naj servise, ki bodo s svojimi uslugami v pomoč lišnim svetom.

Naj končno poudarim še to, da bodo vsa ta investicijska vlaganja, povečanje družbenega bruto produkta nujno zahtevala tudi povečanje obratnih sredstev za nemoteno obratovanje. Z ozirom na izprememben način kreditiranja s strani banke bodo gospodarske organizacije morale za dvig sklada obratnih sredstev angažirati tudi sredstva svojih lastnih skladov. Če razvoj našega gospodarstva, ki ga obravnava predlog letošnjega občinskega družbenega plana analiziramo še z vidika možnosti, ki jih ustvarja novi izpopolnjeni gospodarski sistem, lahko trdimo, da so osnovne postavke realne, ki jih je možno doseči, odnosno celo preseči. S preseganjem pa bomo že v prvem letu perspektivnega načrta za razdobje 1961—1965 pospešili stopnjo našega gospodarskega razvoja.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Temeljne postavke predloga družbenega plana

Na kratko bi vam obrazložil temeljne postavke predloga družbenega plana za leto 1961.

Uspehi gospodarskega razvoja v letu 1960, ki se kažejo posebno v naglem naraščanju proizvodnje in vseh panogah gospodarstva, v intenzivni investicijski dejavnosti in povečanju osebne potrošnje in družbenega standarda ter temeljne smernice družbenega plana gospodarskega razvoja višjih upravno teritorialnih enot za razdobje 1961—1965 narekujejo, da družbeni plan za leto 1961 določi naslednje naloge: v vseh panogah gospodarstva se mora povečati obseg proizvodnje in doseči njihov skladnejši razvoj; z nadaljnjim razvijanjem spodbudnejših

oblik nagrajevanja je treba dvigniti nivo proizvodnosti dela, kmetijsko proizvodnjo je treba preusmeriti, razvijati uslužnostne dejavnosti, nartno urejati trgovino in gostinstvo — z otvarjanjem novih kapacitet, krepiti obrtno dejavnost, pospešeno graditi stanovanja, vzporedno z njimi pa tudi šolska in zdravstvena poslopja, urejevati komunalne objekte in druge objekte družbenega standarda.

S pravilno investicijsko politiko je treba zagotoviti, da bodo začeti objekti gospodarskega ali negospodarskega značaja čimprej dovršeni, s sredstvi, ki so za te investicije predvidena. Družbeni plan, ki je

postavljen za leto 1961, povečuje družbeni bruto produkt na pram letu 1960 za 18,1 % ali od doseženih 6 milijard 828 milijonov na 8 milijard 68 milijonov, narodni dohodek pa poraste v letu 1961 za 18,5 % na pram letu 1960 s čimer prekoračujemo predvidevanja okrajnega družbenega plana pri družbenem bruto produktu za 4,6 %. Plan je postavljen nad predvideno povprečje okrajnega družbenega plana z ozirom na to, da se računa delno na odkritje še neizkoriščenih notranjih rezerv v podjetjih, delno pa na nove investicijske naložbe v našem gospodarstvu bodisi v zboljšanju mehanizacije ali ostalih delovnih pogojev.

Industrijska proizvodnja tvori 70 odstotkov celotnega družbenega proizvoda

Na to povečanje plana vpliva predvsem industrijska proizvodnja, ki tvori 70 % celotnega družbenega proizvoda. V primerjavi z letom 1960 se bo povečal obseg proizvodnje v industriji kar za 19,5 %. Na tako povečanje vpliva povečana proizvodnja premoga, saj se dviga od doseženih 685.000 ton v l. 1960 na 700.000 ton v letu 1961; povečana proizvodnja obrata Varnost, ki svojo proizvodnjo povečuje na pram letu 1960 za 298 % in Industrije gradbenega materiala.

Brez dvoma, da bodo na to povečanje vplivala investicijska vlaganja v zadnjem času, kakor tudi povečana produktivnost dela, saj se leta dviga za 7,8 %.

Družbeni plan kmetijske proizvodnje za leto 1961 predvideva na novi doseženi razvoja povečano doseg proizvodnje za 10 % v primerjavi s letom 1960. Predvideni porast je zasnovan v poljedelstvu na krepitvi zadržne kooperacije in organiziranju proizvodnih obratov kmetijskih zadrug. Posamezne stroke kmetijstva bodo predvidoma ustvarile naslednji bruto produkt: živinoreja, ki predstavlja glavni delež, pa 318 milijonov dinarjev in ga na pram l. 1960 povečuje za 20 %, poljedelstvo 228 milijonov, znatno manj sadjarstvo in predelava.

Računa se, da bo v letu 1961 ustvarjenih okoli 20 % več tržnih viškov kot v letu 1960, le-ti bodo obstojali v mesu, mleku, krompirju in sadju. S tem se bo znatno izboljšala preskrba prebivalstva. Povečana živinorejska proizvodnja bo nujno terjala tudi povečanje krme baze. V kooperacijsko proizvodnjo bo treba v tekočem letu zajeti čim več površin deteljisk in travno-deliteljnih mešanic, pridelati čimveč krme pese in silazne koruze. V le-

Nova, združena kmetijska zadruga bo morala še aktivneje poseči v organizirano proizvodnjo

Združenje vseh kmetijskih zadrug na območju naše občine ne bi smelo zavreti delavnosti posameznih obratov in izvajanje njihovih akcijskih programov, nasprotno nova združena zadruga bo morala še aktivneje poseči v organizirano proizvodnjo. Organi upravljanja kmetijske zadruge bodo morali vplivati na povečanje storilnosti dela in kar najbolj smotnejše investiranje v kmetijstvo. S tečnim izpolnjevanjem pogodb si bo zadruga ustvarila pri svojih kupcih ugled. Njena naloga bo tudi skrb za izboljšanje življenjskih razmer kmečkemu prebivalstvu.

GOZDARSTVO: Od skupne površine naše občine odpade na gozdove 54 odstotkov vse površine. Na gozdnih površinah 8041 ha se računa, da znaša lesna (masa) zaloga

1.112 tisoč kubičnih metrov, letni prirastek na teh površinah znaša 26.084 m³ in sicer 23.060 m³ na površinah zasebnih gozdov in 3024 m³ na površinah gozdov SLP.

Z družbenim planom je predvideno, da bo v letu 1961 znašal posek v gozdnih in negozdnih površinah iglavcev in listavcev 23.809 m³. V letu 1961 se predvideva, da bo na 27 hektarjih gozdnih površin izvedeno osnovno pozgozovanje s sadikami raznih drevesnih vrst, na 104 ha pa bo izvedeno čiščenje gozdov, na vseh gozdnih površinah se bodo izvajala varstvena dela, na neprehodnih terenih bo izdelanih okoli 1500 m stez, za dograditev gozdnih potov pa bo investiranih din 2.600.000. V tem letu bodo še pripravljene načrti za gozdno cesto Jesenovo—Čebino, v

OB 30-LETNICI 'ZARJE'

Trideset let že obstaja in deluje moški pevski zbor »Zarja« v Trbovljah in je v zadnjih letih v sestavi Svobode-Center Trbovlje. — Morda tridesetletnica nekega društva ni tako velik jubilej, je pa zato toliko bolj pomembna, ker je ta pevski zbor tudi v najtežjih dneh naše zgodovine delal in gojil lepo slovensko pesem. Člani moškega pevskega zbora »Zarja« so leta 1944 kolektivno odšli na NOV ter je zbor tedaj deloval na področju kulturne ekipe Savinjske doline.

Pevski zbor »Zarja« je tudi po osvoboditvi takoj krepko poprijel za delo. Povsod, ob vsakem koraku, ob vsaki priložnosti in slovesnosti je bil pripravljen posredovati našo pesem. V dneh 18. in 19. marca t. l. bo ta pevski zbor praznoval 30-letnico svojega delovanja. Na slavnostni koncert, ki bo

v soboto, 18. marca ob 19.30 v Delavskem domu v Trbovljah, je pevski zbor »Zarja« povabil vse, ki živijo sodelavce, ki so mu nudili pomoč v časih, ko je zbor deloval v okviru kulturne sekcije IV. operativne cone v Savinjski dolini.

Zbor »Zarja« je nadalje povabil na svoj jubilej moški pevski zbor »France Prešeren« iz Kranja, Invalidski pevski zbor in druge. — Bogat je program jubilejne koncerta trboveljske »Zarje«, ki obsega narodne, umetne in partizanske pesmi.

Drugi dan, v nedeljo 19. marca, bo pa v okviru te jubilejne prireditve »Revija rudarskih pevskih zborov Slovenije«. Razen prireditelj so se odzvali za sodelovanje na tej reviji: moški pevski zbor »Zarja« in jim želimo še mnogo uspehov v nadaljnjem delu.

Lok-Kisovca nad Zagorjem, moški pevski zbor Svobode I iz Hrastnika, moški pevski zbor Svobode iz Velenja ter moški pevski oktet s Senovega. Vsak zbor bo zapel na reviji po tri pesmi, na koncu bodo pa združeni pevski zbori zapeli skladbo Zorka Prelovca »Slava delu«.

Sključeno je bilo, da bo revija rudarskih pevskih zborov vsako leto, in to vsakokrat v drugem rudarskem kraju.

Danes šteje moški pevski zbor »Zarja« preko 50 aktivnih pevcev, zbor pa vodi Jože Skrinar.

Vsem, ki marljivo sodelujejo v tem priljubljenem pevskem zboru in mu pomagajo, da tako neutrudno goji in širi lepo slovensko pesem, čestitamo le jubileju zbora »Zarja« in jim želimo še mnogo uspehov v nadaljnjem delu.

Plenarna seja občinskega odbora SZDL Litija

Litija, 13. marca 1961. — Danes je občinski odbor SZDL na plenarni seji razpravljal o družbenem planu in proračunu občine za leto 1961. Razvila se je zelo široka razprava predvsem o razvoju industrije in kmetijstva, poseben poudarek pa je bil dan tudi potrebi dviga družbenega standarda v občini.

USTANOVILN JE OBČINSKI SKLAD ZA SOLSTVO V LITJI

Na zadnji seji je sprejel občinski ljudski odbor v Litiji odlok o ustanovitvi občinskega sklada za solstvo, ki deluje na področju občinskega ljudskega odbora Litija. Sredstva občinskega sklada za solstvo se uporabljajo za zagotovitev sredstev za osnovne dejavnosti šol, za gradnjo, razširitev in opremo šol, delavnic drugih izobraževalnih ter vzgojnih zavodov in tako dalje. V občinski sklad za solstvo se steka del dohodkov občinskega ljudskega odbora; del prispevka, ki ga plačujejo v družbene sklade gospodarske organizacije in zavodi; del občinske dotacije, del prispevka od gospodarskih organizacij in druga sredstva.

Občinski sklad za solstvo je pravna oseba, upravlja ga pa 7-članski upravni odbor. Občinski ljudski odbor Litija je že imenoval člane upravnega odbora, za predsednika pa Avgusta Martinška.

IMENOVANJA NA SEJI OBLO LITIJ

Občinski ljudski odbor v Litiji je na skupni seji obeh zborov imenoval za upravnika kmetijske zadruge Dole - Gabrovka Mirka Vrtačnika (doslej v. d. upravnika), za direktorja občinskega sklada za zidane stanovanjskih hiš pa Staneta Upejla.

PROGRAM DELAVSKE UNIVERZE TRBOVLJE

V nedeljo, 19. marca 1961 ob 9. uri dopoldan bo v osnovni šoli Črče predavanje »O aktualnih gospodarsko - političnih problemih«. Predava tova. Tone Černe, načelnik oddelka za finance ObLO Trbovlje.

V nedeljo, 19. marca 1961 ob 11. uri v osnovni šoli Dobovec predavanje »O sodobnem sadržstvu«. Predava tova. Tone Bantan — kmetijski referent ObLO Trbovlje.

V ponedeljek, 20. marca 1961 ob 17. uri v predavalnici Delavskega doma predavanje tova. dr. Dušana Šavnik iz Ljubljane o temi »Osvobodilna gibanja v Afriki«.

V predlogu družbenega plana je predvideno, da se bo fizični obseg industrijske proizvodnje povečal za 6,5%, v trgovini za 13%, v gostinstvu, t. j. v socialističnem sektorju za 5%, v obrti za 12%, itd.

Zelo obširna je bila nadalje razprava o proračunu občine. V njej je bilo sproženih več umestnih pripomb, da bi bilo treba zagotoviti več sredstev za posamezne komunalne službe (za gasilstvo, elektrifikacijo, ceste itd.). Prav tako je bilo izrečeno priporočilo, da se temeljito pregleda trošenje sredstev za potrebe socialnega varstva. Še posebej je bilo omenjeno vprašanje kadrovske politike v okviru štipendiranja srednješolcev in višješolcev, da v bodočem letu na ta način dobimo strokovne kadre. Na dnevni red je prišla vrsta komunalnih problemov (radnja vodovoda v Jevnici, Gabrovki, Kresnicah, urejevanje občinskih cest in podobno).

Plenum je ugotovil, da vseh teh vprašanj ne bo mogoče rešiti v enem letu, zato je bilo sprejeto priporočilo, da v proračunu zagotovijo minimalna sredstva, ki bi se dala na razpolago posameznim krajevnim odborom, da sami rešujejo najnujnejše probleme svoje krajevske skupnosti.

Plenum je tudi sprejel sklep, da bo o družbenem planu in proračunu občine pa tudi o drugih vprašanjih organiziral široko razpravo po krajevnih odborih SZDL in pred sprejetjem družbenega plana in proračuna izvedel še eno plenarno zasedanje.

Radeška mladina se uveljavlja

Aktivnost mladinske organizacije v Radečah je v zadnjem času obogatena tudi z nekaterimi novimi oblikami dela, ki so se med mladino pakazale kot izredno zanimive.

Pred nedavnim je bil ustanovljen klub mladih volivcev, ki že vodi razprave o komunalni dejavnosti, o delu stanovanjske

SPREJET ODLOK O DOLOČITVI DELOVNEGA ČASA UPRAVNIH ORGANOV OBLO LITIJ

Na zadnji skupni seji obeh zborov občinskega ljudskega odbora v Litiji so sprejeli odlok o določitvi delovnega časa upravnih organov ObLO Litija, s katerim so določene tudi ure za sprejem strank. Tako sprejema občinski ljudski odbor v Litiji stranke ob ponedeljkih in petkih od 8. do 12., ob sredo pa od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

računa izvedel še eno plenarno zasedanje.

V tem času so v občini že zbori volivcev, ki bodo zaključeni do 28. t. m. Predvideno je, da bo ljudski odbor razpravljaj in sklepal o družbenem planu in proračunu na seji, dne 30. marca 1961.

V zadnji številki smo prosili:

1. Trgovsko podjetje »Povrtina«, Zagorje,
2. Brivce in frizerje iz Zagorja,
3. Restavracijo Litija,
4. Trgovsko podjetje »Potrošnja«, Zagorje,
5. Komunalno Trbovlje,
6. Mesarijo in prekajevalnico Litija in
7. Upravo NK »Rudar«, Trbovlje — da odgovorijo na pisma naših bralcev. Zal pa ugotavljamo, da do sedaj še ni nihče odgovoril. Zato še enkrat prosimo omenjene, da pošljejo odgovore na pisma bralcev na uredništvo najkasneje do sobote, 18. marca 1961.

In zdaj spet nova pisma:

KAJ JE S KINEMATOGRAFOM V RADEČAH?

Predzadnje soboto smo šli številni Radečani v kino, da bi videli naš slovenski film »Tri četrtine sonca«. Vendar pa smo bili neprijetno presenečeni, ker — je bila slika meglena,

skupnosti, o svetih in podobno. — Pripravljajo predloge za rešitev nekaterih problemov, ki jih bodo prinesli na prvem zboru mladih volivcev.

Poseben štab za mladinske dejavnosti se je pa v zadnjem času pokazala tribuna mladih. UO je preteklo soboto pripravil zanimiv program, na katerem je sodelovala radeška rojakinja, drž. rekorderka in balkanska prvakinja Olga Sikovec-Luncer. Veliko število mladih in odraslih je bilo izredno zadovoljnih z izvajanjem gostje, predstavniki mladinske organizacije so se pa tovarištel Olgi zahvalili za sodelovanje in ji izročili skromno darilo.

Za tribuno mladih je že izdelan program dela, ki je izredno pisan in zanimiv in bo Radečanom, posebno pa še mladini, prinesel marsikatero presenečenje.

Predlog proračuna ObLO Zagorje za leto 1961

Letošnji predlog občinskega proračuna je sestavljen v višini 247.719 tisoč in predstavlja povišanje proračuna namram letu 1960 za 28 odstotkov. Čeprav doživljajo v okviru tega odstotka določene dejavnosti izdatnejša povečanja, imamo pa na drugi strani, pričenši z izdatki, t. j. osebnimi in materialnimi ObLO pa nadalje, postavke, ki so manjše kot v letu 1960.

V ilustracijo navajam številčne podatke:

	leto 1960	leto 1961
osebni in materialni izdatki ObLO	132.899	113.098
negospodarske investicije	38.128	23.780
dotacije družbenim organizacijam	7.500	11.800
dotacije finančno sam. zavodom	8.103	92.014
proračunska rezerva	6.621	7.027

Če gremo v delitvi izdatkov še nadalje in jih analiziramo, ugotavljamo, da je do znižanja, odnosno povišanja na gotovih postavkah proračuna prišlo le radi razporeditve gotovih stroškov na posamezne partije, odnosno da je povišanje vzrok prenos gotovih nalog v pristojnost ljudskih odborov, za katere izvrševanje so doslej imele skrb višje politično teritorialne enote, kakor okraj in republika. Dolžnosti, ki so prešle iz okraja v skrb za pokritje izvršenih, a ne plačanih investicij na Rudarski šoli, finansiranje Industrijske rudarske šole,

kakor tudi Doma rudarske šole, nadalje prenos katastra, kritje plače predsedniku SZDL, tajniku KSS; z ukinitvijo regresa za avto vožnje dijakom s strani republike je nastalo prav pereče vprašanje reševanje tega problema z ozirom na dejanske materialne zmogljivosti nekaterih družin. Imamo pa še izdatke, katerih povišanje izhaja že iz samih predpisov, kakor osebni izdatki prosvetnega kadra, nadalje državne uprave. Zaradi pomanjkanja finančnih

	leto 1960	leto 1961
osebni in materialni izdatki ObLO	132.899	113.098
negospodarske investicije	38.128	23.780
dotacije družbenim organizacijam	7.500	11.800
dotacije finančno sam. zavodom	8.103	92.014
proračunska rezerva	6.621	7.027

nihih sredstev v preteklem letu bo potrebno vložiti več sredstev v letu 1961, da se popravijo občinska pota. V zboljšanje odnosno dokončno ureditev nekaterih komunalnih naprav bo tudi potrebno vložiti več sredstev. Z letošnjim letom se je dvignila postavka dotacije knjižnici, za telesno vzgojo je predvidenih v letu 1961 1.000.000 din več sredstev kot v letu 1960. Rudarski godbi je predviden znesek 1.500.000 din, postavka za odplačilo anuitet se je v letošnjem letu dvignila od lanskega leta 2.700.000 na osem milijonov dinarjev. Najeta posojila so bila porabljenja za gradnjo stanovanjskega

bloka, nabavo avtobusov in ureditev Medijskih toplice — Izlake. Z gradnjo ceste Klavnica—Slančnik so nastale tudi obveznosti za odplačilo škode na pridelku, zemljišču, odstranitvi, odnosno prestavitvi kozolcev, podiranju hiše pri Bašu, prav tako je potrebno v tekočem letu oskrbeti sredstva za odplačilo prostora za gradnjo zagorske osemletke. Za vse te obveznosti bodo potrebna sredstva v višini okoli 8.500.000 dinarjev, ki so zapopadena v znesku obveznosti iz prejšnjih let.

Iz proračunske rezerve, ki je v letošnjem letu res nekoliko višja od preteklih let pa bo treba pokriti plače učiteljev, ki bodo nastavljeni z novim šolskim letom, po številu 12, kar pa nikakor še ne bo zadostalo za kritje potreb po prosvetnem kadru.

Če preidemo nadalje še na dohodeke, ugotavljamo, da bo na teritoriji naše občine ustvarjenih 472.299 tisoč dohodkov, od katerih dobi delež zveza v višini 3 odstotkov in sicer od skupnih dohodkov 11.320 tisoč, republika 37 odstotkov, t. j. 145.780.000 din, okraj 17 odstotkov, od katerih se steka 11 odstotkov v proračun okraja, ostali delež pa gre v sklad za negospodarske investicije, občinskemu ljudskemu odboru ostane udeležba na skupnih dohodkih v višini 43 odstotkov, pri čemer pa je upoštevana dopolnilna udeležba okraja v višini 6 odstotkov.

TRIBUNA BRALCEV

— je bil ton slab in skoro neslišen,

— je bilo slišati zraven tona iz zvočnika še klepetanje dveh žensk iz kabine,

— je bila precejkrat na plačnu dvojna slika, itd.

Prav tako nisem zadovoljen z ostalo organizacijo. Pred vsako filmsko predstavo bi prav lahko predvajali zabavno glasbo, pa tudi reklamne omariče bi bile lahko skrbneje in okusneje urejene.

F. O., Radeče

PODRAŽITEV MESA IN MESNIH IZDELKOV V TRBOVLJAH

V soboto in v ponedeljek so se zgledili v uredništvu številni naši naročniki in bralci in pripovedovali, da veljajo od sobote, dne 11. marca naprej nove cene za meso in mesne izdelke.

O zadevi smo izvedeli na občinskem ljudskem odboru v Trbovljah naslednje:

Svet za blagovni promet občinskega ljudskega odbora Trbovlje

je na seji pretekli teden razpravljaj o predlogu za zvišanje cen mesa in mesnih izdelkov, ki ga je predložilo podjetje »Meso« Trbovlje. Po tem predlogu bi se povišale cene mesa in mesnim izdelkom, razen cene čisti domači masti (230 din za kg) in slanini (320 din za kg). Slanina se je zvišala ceno že v mesecu decembru, in sicer od 239 na 320 din za kg.

Podjetje »Meso« je uveljavilo predlog z dvema dejstvioma. — V zadnjem času so se precej povišale nakupne cene živine. Hkrati so se pa precej zvišali tudi stroški, in sicer zato, ker je prešlo podjetje iz pavšalnega obračunavanja prispevkov na redni obračun.

V primerjavi z lanskim letom so se povečali tako stroški za kg mesa od 64,30 na 70 din, pri predelavi pa od 83,76 na 103 din za kilogram.

Člani sveta za blagovni promet občinskega ljudskega odbora Trbovlje so v razpravi skrbno pretehtali upravičenost zvišanja cen in se pozneje strinjali s predlogom podjetja »Meso« Trbovlje, da se zvišajo cene mesa in mesnih izdelkov. Menili so pa, da

mora podjetje skrbeti, da bo dosti mesa in da bo kvalitetno.

Od 11. marca dalje veljajo v Trbovljah torej naslednje nove cene — govedina 400 din (prej 380) za meso in mesne izdelke:

- teleščina 400 din (400)
- svinčina s slanino 420 din (360)
- svinčina brez slanin 480 din (prej 420 din)
- prekajena šunka 600 din (550)
- salama šunkarica 600 din (550)
- hrenovke 550 din (500)
- hrenovke klobase 600 din (550)
- govedina brez kosti 520 (500)
- teleščina brez kosti 650 dinarjev (prej 600 din) in
- svinčina brez kosti 540 din (prej 500) za kg.

KAKO JE Z REDNO TEHNIČNO SREDNJO SOLO V TRBOVLJAH

Pravijo, da bomo imeli v Trbovljah letos redno Tehnično srednjo šolo raznih strok. Zanima me, če imela?

Zanima me pa še, kakšna kvalifikacija in v kakšnem obsegu bo priznana absolventom Večerne TSS, elektro in strojne oddelka v Trbovljah?

F. P., Hrastnik

Za odgovore prosimo:

1. Upravo kinematografa Radeče in
2. ObLO Trbovlje, Odsek za solstvo.

Seja ljudskega odbora Trbovlje

Seja obeh zborov občinskega ljudskega odbora v Trbovljah bo dne 18. marca t. l. ob 8. uri zjutraj v dvorani ObLO.

Na seji bodo odborniki obravnavali razna personalna vprašanja: imenovanje upravitelja osemletne osnovne šole, imenovanje članov upravnega odbora šolskega sklada; obravnavali bodo nadalje navodila o postopku in načinu delitve sredstev glavnega dela plač uslužbencev ObLO in učiteljev ter uslužbencev šol. Na dnevnem redu je prav tako sprejem odloka o ustanovitvi občinskega sklada za solstvo, o ustanovitvi zasavskega zavoda za prosvetno-pedagoško službo, zasavskega katastrskega urada, sprememba pravil občinskega sklada za zidane stanovanjskih hiš.

Dodelili se bodo krediti iz občinskega družbenega investicijskega sklada nekaterim podjetjem in dalo poročilo za ta posojila (1. junij, Vitaminka, Stanovanjska skupnost Franca Fakina Trbovlje II.

V natrpu je ustanovitev srednje tehniške šole v Trbovljah.

nje stanovanjskih hiš ter odlok o uporabi družbenih sredstev za zidane stanovanjskih hiš.

Dodelili se bodo krediti iz občinskega družbenega investicijskega sklada nekaterim podjetjem in dalo poročilo za ta posojila (1. junij, Vitaminka, Stanovanjska skupnost Franca Fakina Trbovlje II.

V natrpu je ustanovitev srednje tehniške šole v Trbovljah.

LETNI PLAN SO PRESEGLI ŽE ZA 182 %

Ugodno vreme, mila letošnja zima je zahtevala od kolektiva Elektrarne Trbovlje polno obratovanje parnih turbin. V prvih dveh mesecih je kolektiv dosegel že 40 % letnega plana, oziroma ga presegel po mesecih za 182 %.

V TRBOVLJAH SE RAZVIJA ZABAVNO KULTURNO ŽIVLJENJE

Veliki zabavni orkester pod vodstvom prof. Mihe Gunzka je pripravil prejšnji teden v Trbovljah dva uspešna nastopa. Nastop bo orkester še ponovil in gostoval po Zasavju in drugod.

Zabavno - kulturna sekcija Svobode-Center v Trbovljah pa pripravlja pod vodstvom Francija Princa občinsko zabavno revijo, kateri so dali naslov »Odhod in prihod revirčanov na Luno«.

V tej zabavni reviji bodo sodelovali mešani pevski zbor »Slavček«, zabavni godalni ansambl Jež, Jelen in »Veseli rudarji« ter posamezni člani gledališke skupine Svobode-Center. Premiera te zanimive prireditve bo sredi aprila.

V četrtek, 16. marca, bodo nastopili z zabavno - glasbenim večerom »Veseli rudarji«, ki sodelujejo v Svobodi Trbovlje II. Svoji nastop bodo ponovili še drugod in gostovali s programom na Slovenskem Javorniku. Na drugi strani se pa v večji meri razvija kulturno-bavno življenje tudi v že obstoječih klubih Svobod v Trbovljah. Namen zabavno kulturnega programa, ki ga nudijo trboveljske Svobode, je, pripraviti našemu delovnemu človeku po napornem delu ustrezno razvedrilo v sodobnih oblikah.

VTISI S POTI PO SZ

Gospodinjstvih pripomočkov, kot so pralni stroji, hladilniki, sesalci za prah, električni štedilniki, vidijo manj, to pa verjetno zaradi tega, ker je pri njih velika stanovanjska stiska in razpolaga večina družin zgolj z eno sobo.

Športnih rekvizitov imajo zelo veliko in so njihove cene dostopne. Kakor smo videli, sta najdražja tekstil in usnje, ki ju večinoma uvažajo.

Trgovska mreža je slabo organizirana. Povsod so neskončne vrste, vendar kaže, da ljudi to prav nič ne vznemirja. Nam je to danes že skrajno neviščeno. Ljudje pa na tamkaj čakajo v vrstah potrpežljivo

in disciplinirano. Celo na časnike pred kioski.

Gostinski problem ni prav nič boljši. Hotelske sobe, ki ti jih doleti turistični urad, so sicer zelo čiste, cena za sobo pa se giblje za eno noč med 15 do 50 rublji. V cenejših sobah so na razpolago radijski sprejemniki, v dražjih pa televizorji.

Postrežba v restavracijah je zelo počasna. Čakati moraš debelo uro, da se natakari potrdi do tvoje mize. Nato spet čakaj, da prinese naročeno jed (prinese vse naenkrat!) — sedaj moraš pa zelo pobrskati, da ti zaradi ruskega mrza nekaj boriča ali solate ne zmrzne!

5

Izbira jedil je pisana, brana okusna in ne pretirano draga. Zelo dobro so organizirane tako imenovane ekspres - restavracije, kjer si postrežeš sam. Teh je v Moskvi precej, a tudi cene so sorazmerno nižje. V restavracijah je kruh vračunan v ceno naročene jedi.

Turške kave v Sovjetski zvezi ne poznajo, zato je pa tamkaj nepogrešljiv čaj.

V nobeno ustanovo ali restavracijo ne smeš stopiti s plaščem ali pokrivalom. V lepo urejenih garderobah ti brezplačno prevzamejo plašč ali pokrivalo v varstvo.

Ljudje v Moskvi niso oblečeni po »zadnji modi«, kot pravimo. Ne opazijo pisanih barv in okusa. Moške obleke so pretežno enostavne, sivomodre barve, ženska oblačila so pa prav tako silno preprosta.

Sicer je pa pri — 25 stopinjah Celzija nepripravno prikazovati kako modno revijo.

Vendar smo pa v Doniechem bazenu, kjer smo v mestu Stalino obiskali rudnike, ugotovili, da so ljudje lepše in bolje oblečeni, ne dvomno zaradi večjega zaslužka, kot ljudje, zaposleni v ustanovah in državnih uradih. (Se nadaljuje)

Piše Franc SLAPNIK

OD SREDE DO SREDE

Obveščevalec

MALI OGLAS

Prodajam dobro ohranjen radio aparat "Testa". - Naslov v upravljenosti našega lista.

Prodajam kravo montafosko, dobro mlekarico, 5 mesecev brejo. - Janez Pust, Trbovlje, Trg Fr. Pakina 38.

Prodajam krožno žago (cirkularno). - Viktor Suhar, Trbovlje, Kolonija 1. maja 7.

Prodajam posestvo 3 ha, oddaljeno tri četiri ure od postaje. Cena 120.000 din s preuzetkom (1 oseba, 77 let). - Jernej Železnik, Radež št. 28, pošta Loka pri Zid. mostu.

OBJAVA

Zdravstveni dom Trbovlje obvešča vse starše na področju zgorajšnjih Trbovlj, ki imajo predšolske otroke, da bo s 13. marcem od 14. do 19. ure začela posloovati posvetovalnica mater za dojenčke in predšolske otroke v bivšem Dijaškem domu ozir. sedanjem otroškem vrtcu vsak ponedeljek v navadenih urah.

OBVESTILO

Prebivalce Zagorja, Kisoce in Lok obveščamo, da tov. Frančiška Drame, po 15. marcu 1961 ni več upravičena pobirati vožarino. Komunalno podjetje Zagorje ob Savi

OPOZORILO

Opozorjam vse osebe, ki blatijo in zalijo mojega moža Gofarda Bivarja iz Planinske vasi 19, da jih bom sodnijsko preganjala. Marija Brvar

PREKLICI

Preključem govorice, izrečene proti Miri Afili, kot neresnične. - Fani Medvešek, Dobovec.

Preključem besede, ki sem jih govorila o tov. Mihi Bajde, Trbovlje, Bevska št. 4, ter se mi za hvaljujem, da je odstopil od kazenskega pregona. - Pavla Klanšek, Trbovlje, Sušarjeva kolonija št. 12.

Preključem neresnično izjavo, ki sem jo izrekel o Alojziju Sovinšek, kolonija 1. maja 29, Trbovlje. - Draga Pakj, Trbovlje, Loke št. 29.

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame in stare mame

IVANE VRTOVŠEK

se zahvaljujem vsem, ki so z nami sočustvovali, in vsem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti. Zahvaljujem se tudi članom ZK, ZB NOV, SZDL, vsem darovalcem cvetja in vencev, sosedom, pevcem, govornikom in delavski skupi.

Posebno zahvalo dr. Vladimiru Južnič in dr. Komorovski za vsa skrb in nego, kakor tudi zdravnikom in strojnemu osebju bolnišnice Trbovlje.

Zahvala otroci

OBJAVA

VSEM GOSPODARSKIM ORGANIZACIJAM, USTANOVAM, ZAVODOM, URADOM, DRUŽBENIM ORGANIZACIJAM IN DRUGIM ORGANIZACIJSKIM ENOTAM

Komisija za popis prebivalstva za okraj Ljubljana poziva vse gospodarske organizacije, ustanove, zavode, urade in družbene organizacije na območju okraja Ljubljana, ki zapošljajo uslužbence ali delavce in niso prejeli navodil in obrazcev za izpolnjevanje »Pomožnega lista« (PS-la) za potrebe popisa prebivalstva 31. marca 1961, DA SE TAKOJ obrnejo na pristojno občinsko Komisijo za popis prebivalstva, kjer bodo prejeli potrebna navodila in obrazce. Enako naj to stori vse tiste gospodarske organizacije, ustanove, zavodi, uradi in družbene organizacije, ki niso prejeli zadostnega števila teh obrazcev.

Komisija za popis prebivalstva za okraj Ljubljana

ZAKLJUČNI RAČUNI GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ na dan 31. decembra 1959

KMETIJSKA ZADRUGA CELEŠNIK

Postavka	Znesek (v 000 din)	Postavka	Znesek (v 000 din)
A. Osnovna sredstva		A. Viri osnovnih sredstev	
Osnovna sredstva	2,278	Sklad osnovnih sredstev	4,681
Denarna sredstva osn. sredstev	2,474	Drugi viri osnovnih sredstev	1,518
B. Sredstva skupne porabe		B. Viri sredstev skupne porabe	
Sredstva skupne porabe	4,982	Sklad skupne porabe	1,131
Denarna sredstva skupne porabe	64	Drugi viri sredstev skupne porabe	398
C. Obratna sredstva		C. Viri obratnih sredstev	
Skupna obratna sredstva	-	Sklad obratnih sredstev	663
D. Izločena sredstva		Drugi viri obratnih sredstev	7,609
Denarna sredstva rezervnega sklada in drugih skladov	1,200	D. Rez. sklad in drugi skladi	
Denarna sredstva nerazporejenih sredstev	-	Rezervni sklad in drugi skladi	1,231
E. Sredstva v obračunu in druga aktiva		Viri nerazporejenih sredstev	-
Kupei in druge terjatve	9,108	E. Viri sredstev v obračunu in in druga pasiva	
Druga aktiva	9,919	Kratkoročni krediti za obratna sredstva	4,427
Skupaj	30,005	Dobavitelji in druge obveznosti	4,347
		Druga pasiva	-
		Skupaj	30,005

Vodja računovodstva: Franc Odlaček l. r.

Predsednik UO: Franc Lazar l. r.

Direktor: Peter Macerl l. r.

film BAGDADSKA SIRENA; 24. do 27. marca italijanski barv. film KRUI, LJUBEZEN IN ...

»Svoboda II« v Hrastniku: 16. marca češki film ZADNJI POVRATEK; 18. do 20. marca amer. barv. film LJUBEZEN MARJORIE MORNINGSTAR; 21. marca jug.-ital. film KAPO; 22. do 23. marca argentinski film ALI TI SMEM RECI MAMA

Na podlagi Zakona o finansiranju gradnje stanovanj (Uradni list FLRJ št. 47/59) ter čl. 13, 21 in 22 Pravil stanovanjskega sklada

razpisuje

upravni odbor Stanovanjskega sklada občine Hrastnik

natečaj

za dodelitev posojil za gradnjo stanovanj iz sredstev Stanovanjskega sklada

1. Stanovanjski sklad občine Hrastnik bo dajal posojila iz sredstev stanovanjskega sklada za novo-

gradnje in dograditev stanovanj na območju občine Hrastnik (izjemoma bo sklad odobril posojila tudi za popravilo stanovanjskih hiš). Natečaj se lahko udeležijo družbenopravne osebe in osebe v delovnem razmerju.

2. Posojila bo sklad odobral pod naslednjimi pogoji:

a) najmanjša lastna udeležba znaša 50% od celotne predračunske vrednosti hiše; tem, da se iz sredstev sklada lahko odobri posojilo največ do 1.500.000 din za bločne in vrstne hiše, a za individualne 1.000.000 din;

b) najdaljši rok vračanja posojila je 25 let;

c) najnižja obrestna mera za bločno gradnjo je 1%, za vrstno in individualno pa 2%.

3. Ponudnik je dolžan položiti varščino v višini 1% od zneska zaprosenega posojila na račun številka 600/81-647 pri KB Hrastnik, katero izgubi v korist sklada, če odstopi od ponudbe.

4. Ponudniki — osebe iz delovnega razmerja so dolžni zavarovati

zgradbo pri DOZ in zavarovano polico vinkulirati v korist sklada, izvršiti zemljiško-knjižno zavarovanje in preskrbeti odstopno izjavo na mesečne prejemke.

5. Ponudba za posojilo mora vsebovati podatke iz čl. 24 Pravil sklada.

Ponudbe s priloženo dokumentacijo po čl. 25 in 26 Pravil sklada morajo ponudniki vložiti pri Stanovanjskem skladu občine Hrastnik — Hrastnik številka 376 do 31. marca 1961.

6. Prednost pri dodelitvi posojila bo imel prosilec, ki nudi:

a) večji delež lastnih sredstev, b) krajši rok odplačila posojila, c) višjo obrestno mero.

7. O izidu objavljenega natečaja bodo prosilci obveščeni po zaključku natečaja do 15. aprila 1961.

Stanovanjski sklad občine Hrastnik

REZERVIIRANO ZA ŠPORT

Rokometaši iz Zidanega mosta



To so fantje iz Zidanega mosta

Septembra lani je nekaj fantov iz Zidanega mosta pod okriljem telesno-vzgojnega društva »Partizan« ustanovilo rokometno sekcijo. Fantje so se takoj vključili v tekmovalno Zasadsko rokometno ligo, kjer so po končanem jesenskem delu prvenstva ostali na zadnjem mestu. Vse tekme so morali odigrati na drugih igriščih in

je zato razumljivo, da niso mogli doseči pomembnejših uspehov.

Zato so sklenili, da si bodo uredili igrišče. Pričeli so že pridno trenirati in upajo, da se bodo v spomladanskem delu tekmovalja bolje odrezali kakor so se v jesenskem.

Računajo pa, da bodo v prihodnje deležni več pomoči prav vseh,

zlasti ker vlada med zidanostjo mladino precej zanimanja za to vejo športa.

OBČNI ZBOR DOLSKIH STRELCEV

Pred nedavnim so se zbrali člani Strelske družine Dol pri Hrastniku, da napravijo obračun dela svojega društva.

Iz poročila predsednika strelske družine smo povzeli, da je leta kljub svoji mladosti in kljub težavam, ki so se sproti pojavljale, kar dobro napredovala. Strelska družina na Dolu je bila ustanovljena pred šestimi leti na pobudo nekaterih ljubiteljev tega športa. Delati so začeli tako rekoč iz nič, vendar so z dobro voljo in z udarniškim delom napravili strelšče, ki je pozneje privabilo v družino še druge.

Tudi organizacijsko se je dolska strelska družina utrnila. Prva naloga družine je seveda bila, da čim bolj tehnično usposobi dobre strelce.

Problem, ki so se porajali v družini, so bili v glavnem: pomanjkanje prostora za zračno streljanje, pomanjkanje raznih vrst orožja in pa primanjkuje finančnih sredstev, kajti navedeni pomanjkljivosti s članarino ni mogoče odpraviti. Strelska družina je pa vendar vztrajala in se držala tudi tekmovalnega koledarja, v zvezi s tem pa kajpak nastajajo stroški.

Gojitev strelskega športa je obrambnega pomena, zato ga je treba krepiti in negovati, pristojni činitelji v občini bi pa seveda iz tega razloga morali imeti več razumevanja za njih. Tako smo iz poročila društvenega blagajnika opazili, da je strelska družina podprla denarno samo sindikalna podružnica rudarjev v Hrastniku.

Skupščina dolskih strelcev so se udeležili gostje sosednjih strelskih druženj, predstavnik občinskega strelskega odbora ter podpredsednik okrajnega strelskega odbora Vinko Bon.

Na kraju so člani izvolili nov odbor, za predsednika pa še naprej tovariša Zvoneta Sebasa. Novi odbor je po večini pomlajen in ima zaradi tega vse pogoje za napredek te strelske družine.

IVO HRIBOVŠEK:

Šahovski maraton

II. =

Leta 1961 so šahisti beogradskega kluba odigrali še dopisno partijo z Genovo. Ustanovitev vseslovenske dopisne šahovske zveze dokaj pospeši razvoj dopisnega šaha pri nas. Ta zveza, katere osnovo so tvorili predstavniki Čehoslovaške, Poljske in Jugoslavije, je organizirala tekmovalja za prvenstvo tudi z udeležbo gostov iz drugih držav. Jugoslovanske barve so branili dr. M. Gros, K. Kostić, T. Krik, P. Desnica, M. Vojvodić in V. Simić. Zveza je izdajala svoj časopis. Na pobudo vseslovenske zveze pride leta 1962 do formiranja odbora za dopisni šah v Beogradu. Stečejo prvi turnirji, na katerih sodelujejo igralci iz raznih krajev naše države. Od takrat stavljenih skupno 40 grup. Turnirje so vodili O. Nedeljković, J. Miletić in A. Vilovski. Od tekmovalcev so se izkazali Bröder, Bled, Kažić, dr. Bogdanović in prof. Kondić.

Po osvojitvi zaživi dopisni šah šele leta 1948. Šahisti vseh strani Jugoslavije se povezujejo v skupine 6 do 8 igralcev in razvrščajo v razrede D, C, B, A ter M. Do konca 1954. leta imamo že 158 grup. Na teh tekmovaljih nastopa okoli tisoč udeležencev. Žal jih precejšnje število ni vzdržalo discipline, ki jo terjajo dopisni turnirji, zato so mnogi odpadli. Počasi pa smo le vzgajali kader dopisnih šahistov in opravili klasifikacijo. Leta 1953 so bili dani pogoji za izvedbo prvega šahovskega turnirja Jugoslavije v dopisnem šahu.

(se nadaljuje)

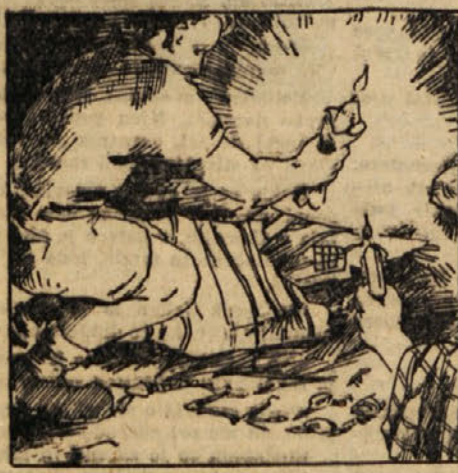
Tomišče zaklad

Ilustr.: Milan Batista

Priredil.: Ivan Abram



57. — Huck je nekaj časa streljal v skrivnostno znamenje, potem je pa dejal s tresočim glasom: »Tom, zbeživa rajši!« — »Da bi zbežala? In zaklad? Ali naj ga pustiva?« — »Pustiva ga!« Hucka je postalo strah. Tudi Tom se je bil že zbal, toda nenadoma mu je prišla druga misel na um: na vsak način je hotel priti do zaklada. Prvi je stopal po ilovnatih rebri navzdol in delal stopnice. Huck ni mogel kaj, da ne bi šel za njim.



58. — Stirja hodniki so se odcepili od velike jame. Dečka sta pregledala tri rove, toda brez uspeha. Nato sta našla majhno razpoko tik korena skale in v njej slamljasto ter nekaj razgrnjenih odevi, nadalje stare namramnice, nekaj ostankov slanine in ogledane kosti dveh ali treh piščancev. Toda skrinjice z denarjem ni bilo. Dečka sta iskala in iskala, a zaman. Vse sta preisknila, nato pa sta se brez upanja sesedla.



59. — Huck sploh ni vedel povedati nobene predloga. Končno je Tom dejal: »Sem kaj pogledal, Huck! Stopinje in nakapani vošček vidim na ilovici samo na eni strani skale, na druge pa ne! Zakaj?« — Mislim, da je denar pod skalo. Tole ilovico bom odkopal!« — »To ni slaba misel, Tom!« — Je menil navdušen Huck. — Tom ni kopal niti dvajset centimetrov globoko, ko je že našel na les. »Hej, Huck, ali siliš?« — Huck je postal pozoren. Tudi on je začel kopati in odmetavati ilovico.



60. — Kmalu sta odkrila in odstranila nekaj desk. Zakrivale so naravno razpoklino, ki je bila pod skalo. Tom je zlezal vanjo in pomolil svečo, kolikor se je dalo daleč pod njo. Toda konca razpoke ni mogel videti. Zato je predlagal Hucku, da jo prečeta. Spazil se je vanjo in plezal dalje. Ozki prostor se je polagoma spuštal. Stedil je njegovim zavojem najprej na desno, potem na levo. Huck je šel za njim. Tom je napravil še nekaj korakov in zaklical: »Huck, sem kaj pogledal?«

20 LET REVOLUCIJE

MARJETKO SO IMELI VSI RADI

Ze več kot 16 let je poteklo, odkar je padla partizanka-aktivistka Marjetka. Ko sem pred dnevi obiskal njen grob, nad katerim je v marmor oklesano ime Ivanka Vresk (Marjetka je bilo njeno ilegalno ime), mi je živo stopila v spomin vsa nasmejana, kakršna je bila Marjetka vedno. Tako tudi v zgodnji spomladini leta 1945, ko sem jo zagledal na kurirski javki v Savinjski dolini, nakar sva oba odšla proti Partizanskemu vrhu. Kurirju v družbi Marjetke ni bilo dolgčas. Tudi tistega večera je bila najina pot polna razgovorov o bližajoči se svobodi, kje in kako bomo po končani vojni »prišli« in sploh o vsem, kar je v tistih lepih spomladanskih dnevih navduševalo vsakega partizana. Toda Marjetka žal ni dočakala svobode.

Kot okrožna funkcionarka med ženami je ostala nekaj dni v revirjih, saj je imela tamkaj med ženami in materami ne samo mnogo sodelavk, marveč tudi zelo veliko odkritosrčnih prijateljic. Mnogo jih je, ki se spominjajo, kako je znala Marjetka delati. Večkrat jo je kar s košem mahnila s hribov v Trbovlje, da ne bi med Nemci vzbudila pozornosti. Tako je napravila, ker je morala imeti z ženami v dolini zvezo.

Pri Zmrzakovih (po domače pri Ikelinovih) je bila Marjetka tisto usodno nedeljo v marcu 1945 z nekaterimi partizani. Nepričakovano so prišli Nemci od Lenarta in Partizanskega ter obkolili hišo. Marjetka je predobro vedela, kaj bi Nemci z njo napravili, če bi jo ujeli. Zato je skočila skozi okno, toda zunaj so jo prestregli rafali iz nemških brzostrelk. Kakih sto metrov je še tekla obstreljena in ranjena po strmem hribu navzdol — potem je pa omagala. Ker so šli švabski psi za njo, si je sama pogrnala iz svojega lepega samokresla kroglo v glavo. Drugi večer smo jo pokopali na Partizanskem vrhu. Odjeknila je salva Marjetki v zadnji pozdrav, solza se ti je zasvetila v očesu, v srce se ti je naselila žalost, tolažila te je pa zavest, da Marjetka in vsi ostali niso padli zaman...

Marjetka, ki smo jo imeli vsi radi, nam bo ostala v svetlem spominu, z globokim spoštovanjem bomo mislili nanjo.

Petkrat o padalu

Ob koncu prve svetovne vojne so začeli uporabljati padala za reševanje. Tisti, ki so se rešili s padalom, so avtomatično postali člani kluba »Gosenica«. Klub je dobil ime po gosenicah, ki se spuščajo na zemljo s pomočjo svilene niti.

Rus Romanuk je letel z zaprtim letalom 165 sekund ali 12.144 me-

trov. »Človek-ptica« — Američan Glen Son je skočil z višine 3000 m in šele 200 metrov pred zemljo odprl padalo. Leta 1937 se mu padalo ni odprlo in se je ubil.

Meteorologi sedaj spuščajo v atmosfero majhne balone z različnimi instrumenti, ki na določeni višini padejo iz balona in se s padalom spustijo na zemljo. Spotoma beležijo določene atmosferske spremembe.

Reaktivna letala imajo tako veliko brzino, da morajo večkrat pristajati s pomočjo padala, ki se odpre pri repu in letalo zdržuje.

Gasilska služba, ki se bori s požari v nepreločljivih predelih Kanade, uporablja pri delu tudi letala, ki s padali spuščajo v te predele gasilce, material za gašenje in celo manjše gasilske avtomobile.

Cigareta za dve uri

V Franciji so pričeli prodajati nov izum za tiste, ki preveč kadijo. To je tobaknica z urnim mehanizmom, ki dovoljuje kadilcu, da jo odpre samo vsaki dve uri.

Požrešne mravlje

Solske oblasti v Melbournu (Avstralija) so bile prisiljene, da so zaprle neko šolo na periferiji mesta, ker so vso opremo šole, tablo, klopi in vse knjige ponoči — požrle mravlje.

Avtomatski gasilec

Poljski inženirji so konstruirali enostaven avtomat za gašenje požarov v rudnikih.

»Avtomatski gasilec« je enostavna in cenena naprava. Sestavljena je iz vodne cevi z ventilom, ki je povezana s plinom napolnjeno posodo. Če temperatura naraste na 50 stopinj Celzija, posoda s plinom poči in avtomatsko vključi hidrant.

Po številnih poskusih so konstruktorji dosegli zadovoljive rezultate, zato so začeli »avtomatskega gasilca« proizvajati serijsko.

Pojoča golša

KOREJSKA PRAVLJICA

To je zgodba kongbuj, to se pravi, moža z golšo.

Resda je imel golšo, toda sicer je bil zelo lepo raščen in je tudi zelo lep pel. Rad je prepeval in tako si je vsak večer pel v tolažbo zaradi svoje žalostne usode, da ima golšo. Ko je neke oblačne noči pel ob mrmrajočem potoku svoje pesmi, so se od nekega nenadoma vzeli trije palčki, ki jih dotlej še nikoli ni bil

videl. Nekaj časa so ga poslušali, potem pa so ga vprašali, od kod ima tako lep glas.

»Mislim, da moja golša dela, da mi glas tako lepo zveni.«

»To smo mislili tudi mi!« so vzklikli palčki ter si golšo dobro ogledali od vseh strani. »Tisoč vreč dobrega riža ti damo zanj,« so dejali. Kongbu je pristal. »Lahko jo vzamete!« je rekel ves vesel.

Palčki so mu brez bolečin vzeli golšo iz vratu in ko se je vrnil domov, je že stalo tisoč vreč riža na njegovem skednju.

Zdaj je bil lep in še bogat povrh. Vso vas je povabil na gostijo in vsi so se veselili z njim vred.

Pa je prišel k njemu drug golšasti človek in ga povprašal, kje je pel in kaj je pel. Tudi on bi namreč zamenjal svojo golšo za tisoč vreč riža. Brez pomisleka mu je nekdanji kongbu povedal kako in kaj, vse do potankosti, čeprav je vedel, da je oni sila pohlepen možakar.

Tri dolge noči je lakomni človek z golšo pel na tistem mestu in tretjo oblačno noč so res prišli palčki ter ga vprašali, odkod ima tako lep glas.

»Brez dvoma dela golša moj glas tako zvenec!«

»Aha, pa ga imamo, capina, ki nas je tako grdo opeharil!« so za-

kričali palčki, ga pograbili za vrat in pritaknili njegovi golši vse golše nekdanjega kongbuj, tako da se je moral vrniti domov z dvema dolšama.

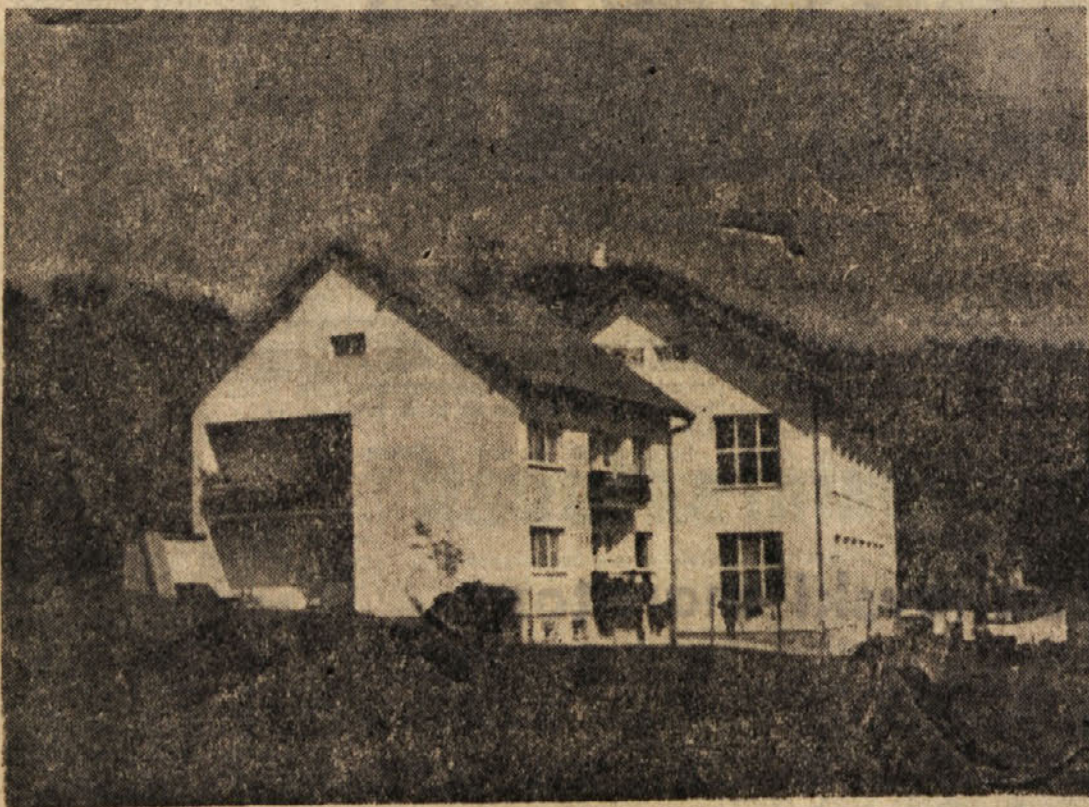
Ali že veste...

...da je po naših gozdovih okoli 750 milijonov kubičnih metrov Najbolj razširjena drevesa po naših lesa. Tu ne prištevamo grmičevje, gozdovih so bukev, katerih je sigurno toliko kot vseh drugih dreves skupaj. Jelke in smreke pridejo takoj za bukvijo, a hrast je šele na tretjem mestu.

...da mrčes uniči na sto tisoče hektarov gozdov. Gozdni požari vsakihi dvanaest mesecev upepelijo na štirideset tisoč kubičnih metrov lesa.

...da se okoli tri milijone drobnih živine daje na pašo v gozdove. Z žirom se hrani po hrastovih gozdovih okoli 60.000 prašičev. Poljedelci dobijo vsako leto iz gozdov nad 750 vagonov stelje. V industriji se iz gozdov pošilja letno okoli 1700 ton smole. Vrednost surovin za strojenje kož iznese na desetine milijonov letno.

Poznaš: Moj kraj včeraj?



Vse kaže, da je bila zadnja slikovna uganka pretežka za pionirje. In da vam zato kar zapišemo rešitev pravilno: slika prikazuje malo gorsko vasico TURJE nad HRASTNIKOM, kot je zapisala Zdenka OROZEN, iz Hrastnika 368, ki prejme v prihodnjih dneh našo nagrado — lepo mladinsko knjigo — po pošti. Danes objavljamo spet novo slikovno uganko. Slika prstavlja eno od poslopij v vasi, ki je poznana kot geografsko središče Slovenije in v bližini katere so našli najznamenitejše zgodovinske izkopanine

Ina Ritter:

3

NJENA USODA

Maks Steffen se dostej še nikoli ni tako živo zavedal imena »gospodarica«, kakor so rekli veleposelnim tam na vzhodu. To ni bil prazen naslov, to je pomenilo mnogo več.

»Hvala vam.« Dekle je nekoliko priklonilo glavo, vendar na način, ki ga ni moglo posneti. To je storila kakor kakšna kraljica, kadar odslavlja služabnika.

Ob vsem tem pa dekle ni bilo drugega kot rečna begunka, a on bogat knez. »Vedno bo dekle ostalo gospodarica,« si je mislil Steffen, ko se je gospodični nasmešnil, jo z mahanjem roke pozdravil in potem odšel proti domu.

Naj stori to ali ono, vedno je to dekle dovršena dama.

»Gospodarica, ali naj ogenj pogasimo?« je vprašal star čoket mož, ki se je ustavil pred dekletom.

»Kakor kaže, bomo kmalu dobili dež.«

»Da. Kosilo je pripravljeno, postavili bomo naš veliki sotor. Vzemi Jochena in Kristofa, da ti pomagata. Nekaj tednov bomo morali ostati tukaj, dokler vlada ne odloči o nadaljnji naši usodi. Sliha bom poskat nekaj stame, da bomo vsaj na toplem spali. Pohižite, Danijel!«

»Da.«

Razoran obraz hlapca je ostal miren in spokojen. Odkorakal je in poklical dvojce mož, s katerima je začel postavljati sotor.

»Gospodarica je tako naročila. In kar ona reče, je vedno prav.«

Dekle pa, ki so ji vsi zaupali in katere beseda je veljala med njenimi ljudmi kakor zakon, je odhitelo proti vasi.

Slika Tenkitten se je čutila močno. Tako močno, da se ji o tem ni prej nikoli niti sanjalo.

Da, prej... Bidek nasmešil je zaigral okrog trpkih ust. Na njena ramena so ji naložili odgovornost, ne da bi jo sploh prej vprašali, če breme zmore. Najprej je stal na čelu njenih ljudi njen oče...

Toda mož je bil star, pot in mraz sta ga na dolgi vožnji izčrpala... Na tujih tleh mu je morala sama izkopati zmurjen grob. Stiriinajst dni pozneje grob matere...

Ni utegnila, da bi se vsaj izjokala. »Kdaj se peljemo dalje?« je jo vprašal Danijel, ko je začel naletavati prvi sneg.

Bil je najstarejši hlapec, vendar je vprašal njo! Kajti gospodarica je bila sedaj ona.

»Tako,« mu je odgovorila.

Daleč za njo sta že bila grob očeta in matere, pred njo pa je stalo trdo delo, boj za obstanek njenih ljudi. Slika Tenkitten je bilo mlado dekle, toda samo, če si pogledal v njen rojstni list. V resnici se je čutila staro.

Slika je stopala hitreje. Večer je vedno huje pritiskal, oblaki na nebu so se pa gostili in grozde približevali. Slama mora priti še suha v sotor, sicer je ves trud zaman.

4

Ze tri dni je deževalo. Včasih je bilo, največkrat je pa pršel fin, droben dež, tako gost, da je pokrajina postala mračna in žalostna.

Rüdiger je sedel v udobnem stolu in gledal skozi okno.

V kamini je napravil ogenj, kajti ob takim vremenu je bila topla soba potrebna.

Tudi oče je mogel stal pri oknu in temno gledal doli na dvorišče. Odgovor je večeraj dobil tisto razlasično odločilo. Je govoril samo najnujnejše.

»No, ti bodo pa imeli vsi hudo premočene noge,« je zadovoljno ugetovil. »Tam na tistem modrinem svetu jim stoji voda gotovo do gležnjev. Zemlja je popolnoma razmešana.«

Rüdiger se je samo spogledal s svojo materjo, ki je z ročnim delom sedela njemu nasproti.

»Pravzaprav se mi ljudje smilijo,« je rekla in sklonila glavo nad vezenjem v naročju, ko je opazila, da se je mož obrnil proti njej.

»Smilijo?« je zarenčal, kakor je žena tudi pričakovala. »Najboljše bi bilo, če bi vso to svojat utopil v močvirju! Nisem klical teh ljudi semkaj... Mogoče bodo kmalu izginili, saj je nemogoče, da bi zimo prebili tanikaj.«

»Adrian, ti veš sam, da je pri nas še nekaj hiš praznih...« je pričela gospa Felicitas plašno.

»Ne!« ji je polkovnik rjevoče vpadel v besedo. »Ne morem trpeti te sodegre tukaj, prav nobenega!«

Polkovnik ni opazil dekleta, ki je prav takrat šlo preko dvorišča. Njen popolnoma premočen glas ji je segel do tal, ovrtnik je imela visoko privihan, glavo pa stisnjeno med rameni.

Dekle se je za hip ustavilo, ko je zagledalo pred seboj mogočeno gospoško hišo. Voda je dekletu čofotala v škornjih, v katere je bila obuta. Noge je imela premočene in mrzle, toda na to sedaj ni utegnla misliti.

Služabnik Johan je jo sprejel spodaj v veži in namršil črve, ko je dekleta opazoval.

»Ne verjamem, da vas bo gospod baron sprejel,« je rekel Siki Tenkitten precej ošabno.

»Vaše mnenje o stvari me ne zanima, prosim vas samo, da me pri gospodu baronu prigrisite.«

Služabnik se je zdrznil in takoj ubogal.

Slika je bila navajena ukazovati in bila tudi toliko samozavestna, da se bo ob srečanju z baronom vsaj na zunaj pokazala ravnodušno.

»Vrzi jo ven!« je silila nekoga kričati.

Služabnik se je vrnil in na njegovem blaziranem hlapecemskem obrazu je Slika opazila širok nasmech.

»Izginito,« je zaukazal gospod baron,« je sporečil dekletu z vidnim zadovoljstvom.

»Povejte gospodu baronu, da prihajam z neko važno prošnjo. Moram z njim govoriti. Ste razumeli?«

Služabnik se je prišljeno smehljaj. »Gospod polkovnik vas ne mara videti.«

Takrat pa je Slika odrinila služabnika na stran in odšla mimo njega do barona. Johan je bil preveč iznenaden nad tem, kar je dekletu pravkar napravilo in ni niti takoj stopil za njo. Prijel jo je, ko je stala že pri vratih na koncu hodnika, toda dekle se ga je otrelo.

»Saj vendar ne mislite kar tako...« je zajecjal služabnik ves zmeden.

Slika ga je pa hladno pogledala.

»Vi ne veste, kaj mislim in kaj ne mislim. Vaša naloga je samo, da mi pokažete pot!«

»Toda gospodična...« Johan je pozabil zapreti usta, kajti na koncu hodnika so se odprla vrata.

»Gospod polkovnik,« je zajecjal.

Dekle je pa tedaj mirno, brez strahu odkorakalo proti razjarjenemu možu.

»Rada bi z vami govorila, gospod baron.«

»Ven!« se je zadržal gospodar in ji z roko pokazal pot iz hiše.

Slika je pa zmajala z glavo. »Morate me poslušati, gospod baron.«

»Ven!« je zatulil mož še enkrat.

»Toda oče!« je tedaj dekletu zaslišalo neki pomirjalni glas iz sohe.

»Izgine naj!« je zavpil stari gospod in pogledal nazaj.

Drobna, nežna ženska se je pojavila v okviru odprtih vrat. Prijazno je priklonila dekletu, moža pa pobozala po roki.

»Vstopite, gospodična,« je povabila dekleta, moža pa prišla pod pazduho.

»Felicitas...« je zarenčal stari, toda ugovarjal ni več, ko je Slika stopila bliže.

Neki mladi mož je stal pri oknu in jo radovedno pogledal. Slika ga je pozdravila z rhljim priklonom glave, nato pa spet osredotočila svojo pozornost na barona.

Dekle je bilo v svojem mnogo prevelikem plašču videti ganljiva in usmiljena vredna, zato jo je gospa Felicitas takoj zaljubila. Vedela je tudi, koliko poguma je bilo treba, če se je nekdo hotel približati Adrianu, kadar je rjul.

(Dalje prihodnjih)



»Spaček« na naših cestah